

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDUS NÁNDOR

Felölös szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Alaptalan hírek romániai katonai behívásokról

Magyarországból érkező utasok beszéltek, hogy a szomszédos államban fantasztikus hírek keringenek arról, hogy nálunk katonai mozgósítások, behívások vannak és hogy a román-orosz határon már öszszetűzések is voltak. Ezelőtt két nappal, amikor még a Bethlen-kormány a sztrájk alatt is megjelenő lapokat be nem tiltotta, ezek a lapok véres háborús veszedelmekről számoltak be. Kétségtelen, hogy ezek az alaptalan és légből kapott hírek, főleg szerb forrásból származnak. Az ideérkező szerbiai lapokból látjuk, hogy az uszító sajtó a román-orosz háború eshetőségét úgy tünteti fel, mintha a kölcsönös fegyveres beavatkozás már küszöbön állana és ebből az alkalomból ismételtlen kihívó és fenyegető hangot használ Románia ellen. Valószínű, hogy ezek a közlemények keltették szárnya Magyarországon a romániai mozgósítási híreket és a koholmányok nagyításához hozzájárul az, hogy az utóbbi napokban egyáltalában nem jelennek meg a lapok Budapesten és így az emberek fantáziája annál jobban csapong. Feltételezem talán megállapítanunk, hogy

nálunk sem mozgósítás, sem behívás nincs.

Ellenkezésképpen: a román-orosz vegyes bizottság tagjai, akik most érkeztek vissza Oroszországból, kijelentették, hogy orosz részről sem tapasztaltak semmiféle mozgósítást.

Bukarestből jelenti a Rador: A román-orosz vegyes bizottság tagjai Kamenetz-Podolszkból visszatérve kijelentették, hogy az oroszok szívélyesen fogadták őket

és semmit sem tapasztaltak az Oroszországban elterjedt állítólagos románellenes hangulatról.

Három napig tartózkodtak orosz területen és ez alatt az idő alatt semmiféle csapatkoncentrációt nem észleltek. A bi-

zottság munkáját kedvező eredménnyel végezte és június havában újabb öszszetűzést tartanak, ezuttal román területen.

A Morning Post belgrádi jelentése szerint a román-orosz feszültségnek a kis-antant szláv államaiban észrevehető hatásai nyilvánulnak meg. Különösen Belgrádban vitatják ezt a problémát. A jugoszláv kormány, amely felhívást kapott, hogy csatlakozzék a román-francia szövetséghez, válaszáat elhalasztotta a parlament megnyitására, amikor új végleges kormány alakul, mert a jelenlegi ideiglenes kormánynak nem áll módjában ilyen nagyfontosságú kérdésben határozni. A Morning Post megállapítja, hogy bár az öszszes államok bolsevistaellenesek, mégis nagyon nehéz Jugoszlávia és Románia együttműködését feltételezni Oroszországgal szemben, mert a panszláv érzés áthatja az öszszes osztályokat.

A Times londoni jelentése szerint az angol-orosz konferenciát elnapolták. A konferencia újból akkor fog öszszeülni, amikor a két ország közötti régi szerződéseket tanulmányozó bizottság jelentését elő fogja terjeszteni. E bizottság munkálatai valószínűleg hónapokig fognak eltar-
tani.

Holnap megkezdődik az állampolgárság megállapítása

Dr Voslnár főjegyző személyesen vezeti a munkálatokat

A városi tanács mai ülésén dr Voslnár János főjegyző előterjesztette az állampolgárság elnyerésére vonatkozó törvény végrehajtási utasítását, melynek közlését lapunk tegnapi számában megkezd-
tük. A miniszteri rendelet alapján az egész öszszeírás május 17-ig be kellene fejezni, azonban ez technikai okokból teljesen kivihetetlen és a munkálatakat alapos tökéleteséggel csak úgy tudjuk elvégezni, ha arra legalább három hónapot szentelnek.

A tanács és a polgármester a munkálatok vezetésével dr Voslnár János főjegyzőt és a városi közigazgatási ügyosztályt bízták meg. A közigazgatási ügyosztály részéről dr Borbély Dezső városi aljegyzőt delegálták és tekintettel arra, hogy az állampolgársági ügyeket legalap-
sabbán Hrihor Victor rendőrkapitány, a

népesedési ügyosztály főnöke ismeri, akinek rendelkezésére állnak már három régebbi öszszeírásból a legfőbb szükséges adatok, éppen ezért a főjegyző Hrihor kapitányt is fölkerlte, hogy a hatalmas, sok lelküismeretet és szaktudást igénylő munkában vegyen részt.

A bizottság ezzel megalakult és a közönség tájékoztatására az alábbi hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a román állampolgárság elnyerését és elvesztését a 41—1924. számú Monitorul Oficial-ban a 724. sz. Legmagasabb Királyi Rendelettel kihirdetett törvény szabályozza.

Az 1924. évi április 17-én megjelent 85. számú Monitorul Oficial-ban a Miniszter-tanács 1924. április 15-iki 744. sz. rende-

tével közöltetett ezen törvénynek végrehajtási utasítása (Regulament) s amelynek alapján a következőket közlöm:

A Regulament 22. szakasza értelmében a polgármesteri hivatal 3. példányban egy kimutatást fog készíteni, amelybe fel lesznek véve mindazok, akik jelenleg Nagyváradon laknak és a következő szakasz rendelkezései alá esnek, ha nem optáltak valamely idegen állampolgárságot.

Ezek a következők:

1. Mindazok, akik Románia területén laknak és 1918. december 1-én itt (Romániában bárhol, A szerk.) illetőséggel bírtak.

2. Akik, ha az egyesülés napján (1918. december 1.) nem is laktak Románia területén, azonban olyan szülőktől származnak, akik itt illetőséggel bírnak.

3. Az utódállamoknak román nemzetiiségű polgárai, akik a helyi hatóságok, vagy bármely román hatóság előtt a román állampolgárságot optáltak.

A román állampolgárságnak ezen feltételek mellett való elnyerése maga után vonja az állampolgárság megállapítását a feleségre és a 21. éven aluli gyermekekre is.

Véglegesek maradnak az 1924. február 24. előtti tett nyilatkozatok, amelyben valaki idegen állampolgárságot optál.

Következésképpen mindazon személyek, akik ezen határideig a román állampolgárságról lemondtak, az idegenek ellenőrzésére vonatkozó törvény rendelkezései alá tartoznak s kötelesek a Szigurancián jelentkezni az idegenek nyilvántartásába való felvétel végett. Mindazok, akik ezen rendelkezést megszegik és akik őket ebben támogatják 1000 lei bírsággal és 15 naptól 1 évig terjedhető elzárással lesznek büntetve.

1924. február 24-től kezdődőleg a román állampolgárságról való lemondás a közjegyzőnél történik, ahol a személyazonosságot hivatalos iratokkal kell igazolni.

Ugy a közjegyző, mint az egyén, aki az optálási nyilatkozatot megtette, köteles a referációnak egy-egy példányát a városi prefektúrán és a polgármesteri hivatalnak benyújtani. Akik ezen rendelkezéshez nem alkalmazkodnak 5000 leitől 20.000 leig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatnak.

A Regulament 59-ik szakasza értelmében az öszszes eddig a közigazgatási hatóságok részéről kiadott állampolgári bizonyítványok semmiek.

A jövőben csak a jelen törvény rendelkezései alapján kiadott állampolgársági bizonyítványok fogadtnak el és a polgármesteri hivatal csak azon egyéneknek fog kiadni állampolgársági bizonyítványt, akik a jelen hirdetmény 3-ik szakaszában említett kimutatásban fel vannak véve.

Közhírré teszem, hogy a városi tanács a román állampolgárság megállapítása céljából külön irodát állított fel, amely a városházán, a bizottsági teremben (I. em. 33. sz.) fog működni. Minden nagyváradi lakos idezőtt fog kapni és a kitérő napon és órában pontosan meg kell jelennie mind azokkal az okmányokkal, amelyekkel személyazonosságát és állampolgárságát igazolhatja, így első sorban illetékes bizonyítvány, ha rendelkezésére áll öszsz-

családtagjainak és saját magának születési bizonyítványa, valamint adókönyve.

Ezek alapján fog elkészítenni a Reglament 22. szakaszában előírt kimutatás, amely a munkálatok befejezése után 30 napig közzeszlére fog kitéteni. Ezen 30 nap alatt adhatók be majd kérelmek újabb bejegyzések, helyesbítések, vagy törlések iránt.

Ujból felhívom a közönség figyelmét arra, hogy mindazok, akik a jegyzékbe fel nem lesznek véve, semmi szín alatt sem kaphatnak állampolgársági bizonyítványt.

Oradea-Mare, la 30. Aprilie 1924. Dr Coriolan Bucico primar.

Az összeírásnál mindenki személyesen a fent felsorolt iratokkal ellátva köteles jelentkezni, pontosan azon a napon és órában, amelyet a házhoz kézbesítendő idéző feltüntet.

Tekintettel arra, hogy igen nagy munkáról van szó, az összeíró bizottság kér mindenkit, hogy az összes szükséges igazoló okmányokat vigye magával, mert később nem képesek ugyanazonan féllal foglalkozni.

Az összeírás és a szabályszerű igazolás után mindenki „állampolgársági bizonyítványt” kap, amely egyszer s mindenkorra rendezi állampolgári viszonyát.

Az állampolgársági bizonyítvány mellett természetesen mindenkinek jó megszerzenie az illetégségi bizonyítványt is, mert hiszen valamelyik községhez, vagy városhoz tartozását az bizonyítja.

Az összeíró bizottság előtt tartozik megjelenni minden 21 életévet betöltött férfi és nő. Minden családfővel külön jegyzőkönyvet fognak felvenni és ezek alapján adják ki az állampolgársági bizonyítványt, amelyet a polgármester ír alá.

Megindult a Magyar Nemzeti Bank részvényjegyzése

Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank részvényeinek jegyzése a fővárosban és a vidéken nagy érdeklődés közben folyik. Az összes foglalkozási egékből tömegesen jegyzik a jól kamatozó részvényeket. A jegyzintézet, a részvények jegyzésére aranyrudakat is átvész és a színesen kilogrammját 3280 aranykoronával tudja be. A Neue Freue Presse a Magyar Nemzeti Bank megalapítását kedvezően méltatja és azt írja, hogy Magyarország rövidesen érezni fogja a kölcsön áldásait és az ország rövidesen a gazdasági és pénzügyi megszilárdulás útjára lép. A Budapestben holnap megjelenő lakásrendelet a lakbéréket az aranyérték 11.75 százalékban, az üzletbéréket 25.5 százalékban állapítja meg. Az aranykorona átszámítási kulcsa 16.000.

* Mária caemege I drb. 5 ei Benedeknél

Könyvelésben és levelezésben teljesen jártas

kisasszonyt felvesz:
Vadász és London.

Izlett önnek

a husvéti kiállításon a Kemény-féle konzerv kóstoló? — A pompás

Májpástétomi Hasché

Gulyás és frankfurli virsli

kapható 1/4, 1/2, 1, és 1 kilogrammos dobozokban minden jobb fűszer- és omelettekereskedésben. — Képviselő viziontelársítók részére

Klein Ödön

Oradea-Mare, Str. Petru Maior (Dr.-u.) 7. Telefon 7-10.

Dr Schilling Árpád ügye az Orvos-Egyület választmányá előtt

A nagyváradi Orvos-Egyesület választmányát tegnapelőtt este 6 órára várattalul összehívták, amint azt már tegnapi számunkban közöltük. A választmány összehívása kizáróan az ismét felszínre került Schilling-ügy volt, amelynek újabb fordulatait kellett a választmánynak meg tárgyalni. A gyűlést este 7 órakor tudták megkezdeni, mert a tagok csak akkorra gyűltek össze határozatképes számban. A 24 választmányi tag közül 18-an jelentek meg.

A választmányi ülései nem nyilvánosak s így munkatársunk nem lehetett jelen. A választmányi tagoktól nyert értesüléseink szerint dr. Rosskopf Béla titkár ismertette a Schilling-ügy állását. Nevezetesen, hogy mikor a kiküldött bizottság előtt dr. Schilling Árpád megjelent és felkérték, hogy gyógyszerének összetételét adja az egyesület tudomására, dr. Schilling egy heti haladékot kért. A haladékot megadták, amint azt annak idején mi is megírtuk. Dr. Schilling néhány napra elutazott. A hét napi haladék lejártával dr. Schilling dr. Konrád Béla elnöknek kijelentette, hogy nincs még abban a helyzetben, hogy a választmány kívánságainak eleget tegyen és még hét napi türelmet kér előke-születé megértelére. Dr. Konrád Béla elnök azonban kijelentette, hogy ezt a hét napi haladékot nem áll módjában megadni. Az ujból összeülő bizottság előtt Schilling Árpád dr. nem jelent meg, hanem levelet küldött, amelyben közli a bizottsággal, hogy újabb haladékot kért és abból, hogy nem kapta meg, azt látja, hogy objektivitást nem várhat. Nem várhat annál inkább, mert vele szemben teljesen elfogult emberek vannak a bizottságban, kikkel szemben jogosan bizalmatlan lehet. Ilyen szerinte dr. Major László, aki feljelentést tett ellene, tehát most bírjaként nem ismerheti el, továbbá dr. Rosskopf Béla és dr. Fisch Áron, akikről tudomása van, hogy ismerőseik körében s a kávéházakban vele szemben már véleményt nyilvánítottak.

Ezután referálta a titkár, hogy dr. Schilling Árpáddal szerették volna az ügyet még a levél vétele után is békésen elintézni, de nem sikerült. Dr. Schilling kijelentette, hogy hajlandó a legsúlyosabb betegségek közül, például trachomából az orvosegyület által kiválasztott tíz beteget gyógykezelés alá venni szerével, az egyület által kijelölt orvosok ellenőrzése mellett.

A választmányi tagjai között igen éles kifakadások voltak a jelentés után. Az azonnali kizárás mellett beszéltek többen. A vitának dr. Konrád Béla azzal vetett végét, hogy a szigorú törvényes utról le-térniök nem szabad s az ügy komolysá-gára való tekintettel higgadságát a vá-lasztmány pillanatra sem szabad, hogy el-vesztse.

A választmány végeredményben úgy döntött, hogy hétfőre, május 5-ére, délután 5 órára közgyűlést hív össze, amelyen kizárási indítványt terjesztenek elő, de mielőtt ezt tennék, még egyszer és utoljára felszólítják dr. Schilling Árpádot, hogy szérumának titkát adja az orvosegyület tudomására.

Mielőtt ez az utolsó pont határozat-tá lett volna, voltak, akik annak a néze-tüknek adtak kifejezést, hogy felesleges, mert nincs is titka Schillingnek, de vol-tak, akik a trachomás betegek gyógykeze-lésének kísérletébe belementek volna.

A hétfői közgyűlés fog tehát dönteni a dolgok lényege fölött. Nehezíti a dön-tést az alapszabály, amely kimondja, hogy a választmány kizárási indítványa esetén a közgyűlés titkos szavazással és vita nélkül dönt. Vagyis sem az indítvány mellett, sem ellene senki fel nem szólal-hat.

Munkatársunk felkereste dr. Schilling Árpádot s megkérdezte véleményéről és

a további terveiről. Dr. Schilling egyetle-mondatot volt hajlandó nyilatkozni:

— Egyetemes orvosi érdekből hajlan-dó vagyok mindenre, hogy ezt az ügye-békésen lehessen elintézni, úgy azonban hogy reputációm sérelmet ne szenvedjen.

Ha a közgyűlés a kizárás mellett dön-tene, azt jelentené, hogy az orvosok tag-társuknak többé nem tekintik s őt konz-liumra nem hívják, vagy vele konziliumban nem mennek. Ez alól is van kivétel, mer-vannak orvosok, akik állítólag kijelentet-ték, hogy ha Schilling doktort kizárják, ő fenntartják tovább is vele a kartársi szo-lidaritást.

Leletrőztatott

nagyszalonitai tisztviselők

A „Nagyvárad” mintegy tíz nappal ezelőtt megírta, hogy Szalonitáról töme-ges feljelentések érkeztek a nagyváradi kir. ügyészségre az adókievő bizottság egyes tagjai ellen. A szalonitai kereske-dőket és iparosokat ugyanis az adókiev-tésnél sérelem érte, amit azonban a bizottság egyik-másik tagja hajlandó volt pár ezer leleiért elintézni. Balogh Gheorghe, Brindei László és Patóts Ferenc ellen ér-kezett be eddig egy sereg feljelentés s ezek alapján dr. Sólyom Kálmán vizsgá-lóbíró kizsájt a helyszínmre, Szalonitára és ott négy napig tartó kihallgatás után befejezte a vizsgálatot.

Eznek alapján Balogh Gheorgét, Brindei Lászlót és Patóts Feren-ct letartóztatta a vizsgálóbíró és már mindhármójukat be is szállí-tották az ügyészség fogházába.

A megtévedt tisztviselők a kereske-dőknek és iparosoknak a megengedett, törvényes, de még ugys nagyon magas adóalapját a négy vagy ötszörösre emel-ték. A megremült kereskedőket azután felkeresték és pár ezer lei járadsági díjért hajlandók voltak a nagyon magas adóalapot redukálni.

A mindig agresszívebbé váló zsarolást ezután a kereskedők is megsokalták és egyszerre, tömegesen adták be a fel-jelentéseket az adózsarolók ellen. A szalonitai kereskedők közel 100 ezer lei ere-jéig károsultak a letartóztatott egyének manipulációi folytán.

Atlantic nyári mozi.

Csütörtök — péntek — szombat

Játék a halállal

Egészen újszerű dráma az amerikai riporternek életéből 7 hosszú felv.

Főszerepben: Agnes Ayres.

Előadás kezdete pontban 9 órakor.

Helyárak: 25, 20, 15-50, 12, 10 és 6 Lei.

Apolló mozgó

Csütörtök — péntek

Bosszu álarca

társadalmi dráma 6 felvonásban megy

A főszerepben: Soava Gallone

Előadások kezdete 5, 7 és 9-kor.

Nagy János megjelenik a városházán

A Nagyvárad hasábjain időnként Nagy János adófizető polgár aláírásával humoros cikkek jelennek meg, amelyek minden támadó él nélkül szokták különösen a városháza körül történeteket kifigurázni. Mondanunk sem kell, hogy ezeket a cikkeket nem kívülről küldik be hozzánk, hanem a szerkesztőség egyik tagja írja.

Nem tudta azonban ezt egy igen derék nagyváradai iparos, aki az Ujvároson lakik, véletlenül Nagy Jánosnak hívják és olvasván Nagy János adófizető polgár leveleit, megírd, hogy még azt találják hinni a városházán, hogy ő csinál tréfát az urakból. Nosza, Nagy János fel is ment a napokban a polgármesteri hivatalhoz és egyenesen a polgármesterrel akart beszélni. Mivel dr. Bucico Coriolán polgármester nem volt hivatalában, bekapogtatott Fildán József I. aljegyzőhöz.

— Mi járatban van? — kérdezte az aljegyző, aki nagyon udvarias tisztviselő.

— A polgármester ural szeretnék beszélni.

— Nekem nem mondhatja el?

— Személyes ügy ez, kérem szépen, neki szeretném előadni.

— Hát ha én is el tudom intézni.

— Hát én nem bánom. Az én nevem Nagy János. Becsületes iparos ember vagyok. A Nagyvárad című lapban olvasom kérem szépen, hogy egy Nagy János nevű adófizető polgár cikkeket ír és ezekben néha a polgármester ur és a tekintetes tanács bizonyára sérelmet talál magára nézve. Nejt szeretném tehát, ha reám megharagudnának és így nagyon kérem, tessék megmondani a polgármester urnak, hogy nem én írom azokat a cikkeket.

Fildán József elmosolyodott Nagy János szabadkozásán. Nagy János pedig folytatta:

— Mert tetszik tudni, nekem is kellemetlenségeim vannak az én Nagy János drusszám cikkei miatt. Multkor is egyik kuncsaftom azt mondta, ennye Nagy ur, hát maga beleszólt a nagyurak dolgába, vigyázzon, mert még meggyűlik a baja a hatóságokkal!

Fildán József megnyugtatta Nagy Jánost, hogy ők egy percig sem gondoltak ő reá, mikor Nagy János adófizető polgár cikkei olvassák, annál is inkább, mert a polgármester ur, meg a tanács tagjai nagyon jól ismerik azt az újságit, aki ezeket a szatirikus írásokat elköveti. És még csak nem is haragszhatnak reá.

Nagy János ebben megnyugodott és megelégedetten távozott a városházáról.

♦ Keszenbaum Juliska füzőszalonjában, Rákóczi-ut a legfinomabb kézzel himzett női fehérnemű kapható.

Dorian filmszínház

Ma, csütörtökön utoljára

A tudás tája.

A modern Ádám és Eva története. Házassági tragikomédia 6 felv.-ban

A főszerepben Robert Warwick.

Dorian film.

Jön

A szirén

A huszadik század csodája.

Jön

Kiadják a kisajátított földek tulajdonosainak a kötvényeket

Az állam 1924. május elsejétől kezdve fizeti a kisajátított földek és erdők tulajdonosainak a kötvényszervényekért esedékes 5%-ot. Ez az utolsó és befejező aktuális az agrárreformnak, amelyhez azonban bizonyos formasságok mellett lehet jutni.

Felkerestük Grama Gábort, Bihar megye gazdasági tanácsosát, aki a vármegyében az agrárreform munkálatait irányította. A következőket mondotta a Nagyvárad munkatársának:

— A Hivatalos Lapban megjelent miniszteri rendelet végrehajtását megkezdtem, hogy a kisajátított területek tulajdonosai mihamarabb hozzájuthassanak a kisajátított földek és erdők vételárához s a kötvények 5%-os kamatahoz. Akiknek birtokát 1923. végéig kisajátították 1924. május 1-től kaphatják a kamatozó kötvényeket s a kamatokat, akiket később, ez év folyamán sajátítottak ki, vagy akiknél csak az év végéig fejezték be az eljárást, azok 1925. május 1-től részesülnek a kamatokban.

Ahol tehát a kisajátítási eljárás véglegesen és jogerősen befejeztetett, vagy ahol revíziót nem kértek a tulajdonosok, vagy az érdeklét lakosság, vagy ha kértek, a revízió elutasított jogerősen, ott a kisajátított területekért az állam kamatozó kötvényt bocsát a vételár kiegyenlítéséért a volt tulajdonosnak rendelkezésére. A végleges árért kiadott kötvény 5% kamatozik.

A volt tulajdonosok tehát megkezdhetik nálam a jelentkezést, a vármegyeház Traian-téri részében, a volt útlevel-osztály helyiségeiben, a földszinten. Minden tulajdonos hozza magával a következő iratokat:

1. Román nyelven írt kérvényt, amelyben kéri a kisajátított területek vételárát fejében esedékes kamatozó kötvények kiadását.

2. A kisajátított birtok nemét feltüntető igazolványt.

3. A megye és község nevét, ahol a birtok fekszik.

4. A terület nagyságát s azt, hogy szántó, legelő, kaszáló vagy erdő.

5. A kisajátítási árat holdankint és összesen.

6. A kisajátításra vonatkozó határozatok hiteles másolatban. És pedig vagy a jogerős elsőfokú, vagy a megyei bizottság jogerős határozatot, azoknál, akik a kisajátítási árat megfélebbzték.

7. A volt tulajdonos pontos lakását, vagy megbízottjának lakását, ez utóbbi esetben közjegyzői meghatalmazás csatolandó. Meg kell jelölni olyanoknál, akiknek több helyen voltak a birtokai, azt a helyet, ahova a hivatalos értesítéseket küldetni kívánja.

8. Ha a kisajátítás után történt valami változás, örökösödés, hagyatéki eljárás, a bíróságok és különösen a telekkönyvi hatóságok jogerős határozatai hiteles másolatban csatolandók.

A kérvények bélyegmentesek.

Az ilymódon kiállított kérvények hozzáadandó be, én felterjesztem ezeket a Cassa Centralához azzal az előterjesztéssel, hogy a kérvény megfelel a valóságnak. Enélkül a kérvényt nem intézik el. A Cassa Centrale a felterjesztett kérvényt felülvizsgálja és átteszi a Cassa de Depunéhoz, amely a vételárnak megfelelő államkötvényeket s az 5%-os kamatokat kiutalja. A kötvényeket a volt tulajdonos kezéhez küldik nyugta ellenében, az 5%-os kamatot a Banca Nationala helyi fiókja fizeti ki.

Ahol 1923. december 31-ig a kisajátítás véglegesen befejeztetett, ott a falu népe már az államnak fizeti a kisajátított területek vételárát, a volt tulajdonos nem a lakosságtól kapja a pénzt s ahol a volt tulajdonos nem kéri a vételár kifizetését, ott a lakosok nem fizetnek haszonbért az elfoglalt területekért, csak ott fizetnek bért, ahol a tulajdonos revíziót kért, vagy a lakosság, vagy 1923. december 31. után történt a kisajátítás.

A kérvényeket a tulajdonos, vagy meghatalmazott megbízottja terjeszthetik elő.

Biharmegyében összesen 458 birtokot sajátítottak ki az agrárreform végrehajtásával, egészben vagy részben, szántót, legelőt és erdőt, összesen 511.000 holdat.

A bíróságok ujjaszervezése

A romániai ítélőtáblák elnökei, tanácselnökei és főügyészei s a táblák kiküldöttjei ez év elején ankétre jöttek össze Bukarestben, ahol Marzescu igazságügyminiszter elnöklésével megtárgyalták a bíróságok ujjaszervezéséről készített törvényjavaslatot s a bírói szervezet kérdését. E tárgyalásokon az erdélyi bírák álláspontja érvényesült s a bíróságokat az erdélyi bíróságok javaslatainak megfelelően szervezik át.

A miniszter tudomásul vette az érkező kivánságait s megígérte, hogy a javaslatot a megnyilatkozott kivánságoknak megfelelően átdolgoztatja s az érkező résztvevőit újabb ankétre hívja meg. Stancescu Stefan, a nagyváradai ítélőtábla elnöke már megkapta a meghívást az igazságügyminiszter ankétjére s ma Bukarestbe megy, ahol részt vesz az összes ítélőtáblák elnökeivel együtt a bírói szervezet átdolgozott javaslatának tárgyalásán. Az új szervezet a miniszter s egy előadó ismereti a megjelentekkel, akiknek hozzászólási és javaslati joguk van. Jogászörökben élénk érdeklődés kíséri a tárgyalásokat, amelyeken a kormány álláspontja nyilvánosságra kerül.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passage 20. szám

Saját készítményű **sérvkötők, haskötők,** speciális kötszerek, női és férfi övszerek

Nagy alkalmi vásár!

hallatlan olcsó árakkal!

HOROVITZ

Színházi Cukorka Áruházában, Oradea-Mare, Str. Teatrului (Színház-utca) 4.

Reclam nélkül is szövet

és bélésszerű különlegességeink a legolcsóbbak, dus választék!

HAVAS és GRUNFELD

posztóáruház, Str. Avram Jancu (volt Kossuth-Lajos-utca) 8. szám. (Sas átjáróval szemben)

Butorok

nagyválasztékban érkeztek!

WALLERSTEIN FERENC UTODAI

DANIBERG és WALDNER

butoráruháza Strada Nicolae Jorga (Zölfa-utca) 19. szám

Hálók

ebédlők uriszobák, szalónok!

Az erdélyi kisebbségi nőegyletek szövetsége

Irta: Pálffy Gyulácsy Irén.

Ez év telén, lapom megbízásából, a nagyváradai jótékony nőegyletek folyó esztendői munkaprogramját tanulmányoztam volt. A Gyermekbarát Egyesület vezetősége egy 7-8 éves leánykára hívta föl figyelmemet. A gyermek iskolájának legjobb tanulója, legtehetségesebb növendéke. Özvegy édesanyja csinosan s tisztán járatta, de a gyermek nem tudott segítsége nélkül hazamenni, mert lábai — a csikorgó hideg dacára — meztelenek voltak. A szegény asszonynak cipőcskére már nem tellett s hogy kicsinyét a didergéstől, az elpusztulástól megmentse: robotja végeztével naponta bejárt érte az iskolába és karjára véve, kendőjébe takaragatva vitte haza. Ha véletlenül késett, a gyermek tovább is ottmaradt a szűk padok között és csendesen, szomorúan várt, míg értejönnek.

Eddig a példa. Betűről betűre megtörtént tény. Am ugyanakkor szimbólum is. A szorgalmas, nagyraihivatott, meztelábás gyermek: kisebbségünk kulturája. Haladna szökelleve előre, azonban saru hijján szűkölködik szegény. Gyöngéd kezeknek kell érte jönniök, karra venniök és menteniök a fagytól, pusztulástól. Anya után sir kisebbségünk kulturája s ez az anya, ezek kicsőséges maternitásából tűzálló egygyé forrasztva, csak nőtársadalmunk lehet.

Erdély jótékony nőegyletei a fizikai nyomor enyhítésén kívül hovatovább számolni kénytelenek a szellemi szegénnyel is. Lassanként arra is föl kell készülniök, hogy szükség esetén át tudják majd venni az iskolák földadatát, népkisebbségünk oktatását, hogy hozzáférhetővé tegyék, fönntartsák kulturánkat azon a nivón, amire évszázadok nehéz munkája tornyozta föl s amiről nem szabad alacsonyabbra szállnia. A szellemi degenerálódás gyorsan haladó folyamat. Látjuk nagy történelmi multu s idők fordultán jelentéktelenné csökkenyessedt, sőt a félbarbarizmusig havariott népek gyakori példáján. A kultura falán támadt réseket könnyebb téglaként pótolni, mint a romokat újra fölépíteni.

Gondoljunk arra, hogy mit tettünk eddig kulturánk papjai, a kallódás és nyomorúság szélén álló művész-emberek érdekében? Szűkebb területre zsúfoltt, érvényesüléséig lehetőségtől majdnem teljesen elzárt iróinkra, festőinkre, szobrászainkra, zenészeinkre: volt-e, aki ügyet vetett? Ki törődött sorsukkal, egzisztenciájukkal, ha nem a szépségeknél természetfölötti ráhivatott neme: az asszony? Ha nőtársadalmunk közömbösen halad el küzdelmeik mellett, melyekben bennörvénylik kisebbségünk kulturájának egész élet-halálkérdése: ugyan ki nyújtson feléjük biztató kezét?...

Az államtól nem várhatunk számunkra segédelmet. Az állam arca a politika felé van fordulva és a politikában vajmí ritkán hangzik zene. Színeit sem művészek, hanem pártárnyalatok keverik, irás produktuma pedig legfőképpen egy-egy rendelet, mely ha akaratlanul is, sokkal gyarabban támaszt újabb nehézséget az elcsüggedett kisebbségi művészekre, semmint segítene rajtuk.

Nőegyleteink földadata, hogy vé gipillantsanak kulturánk művészetekbe virágzó indáin, bakaik forrását kifürkészék s minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályozzák idő-előtti elfonnyadásukat és lehullásukat.

Legyünk tisztában valamivel! Segíteni ma már csak gyakorlati uton lehet. Ve-

gyük hát sorba művészeinket, nézzük: melyikért mit tehetnénk asszony-egyleteink!

Ime: képzőművészeink. Festők, szobrászok. Érvényesülésük egyik fő-feltétele a nyilvánosság, vagyis, hogy a közönségnek mentől szélesebb rétege ismerje meg munkáikat. Ezt a célt kellene szolgálják az állandó tárlatoknak. Igen, ha ilyenekről egyáltalán beszélni lehetne! Egy korábbi hanyagságunk bosszulja itt magát súlyosan. Az a tény, hogy nagyobb erdélyi városaink egy ugyancsak számottevő részében elfelejtettünk meg annak idején kulturgegyesületeket, állandó képzőművészeti csarnokokat létesíteni. Többek közt Nagyvárad is, csupán a háboru utáni, hasonló kezdeményezésre nem alkalmas időben ébredt mulasztásának tudatára. A késedelmesség azután azzal torolta meg magát, hogy műcsarnoka — főke hijján és más egyéb akadékoskodások miatt — immár második éve riaszt félkész meztelen falaiival.

A halogatásnak természetesen egy sereg művészember adja nehéz árát. A megfelelő kiállítási csarnokból kiszorult, hontalan festők és szobrászok, ha a közönséggel való kontaktusról végre lemondani nem akarnak, kénytelenek időről időre keretüzletekben, festékkereskedésekben „tárlatokat” rendezni, melyeknek kezdetleges exteriurje, rossz világítása és számtalan más fogyatéksága műveik hatását csak rontja. Alkalmas termet bérelni s a velejáró költségeket fedezni ma igen kevés erdélyi művésznek telik. A közönség pedig huzódzik a vásári-bódé benyomását keltő, primitív helyiségektől, immel-ámmal és egyre gyéresben látogatja azokat és ez az oka annak, hogy mind több és több képzőművésznünk kénytelen művészi hivatásáról lemondani, vagy azzal legalább is megalkudni. Nagyváradon például él egy márkás festőművész, aki — zongorákat hangolni jár. Csak a Teremtő a megmondhatója, hogy a nap melyik szakából és fizikumának miféle rejtett erőtartalekából szakítja ki azt az időt, melyben művészműveinek hódolhat!...

A megélni-akarásnak a tisztán művészeti célokkal kötött ilyen paktumai természetesen nem súlyos károk nélkül való. Először is: a kenyérgondok lehetlenné teszik egy-egy mű kellődejű, koncepcionális kiérését. Másodszor a témák megválasztásánál nem a művészi ötletet, hanem — a kelendőség szempontját domborítják elő. Végül pedig, ugyanez oknál fogva, a munkák kivételénél is, sietséggel járó fogyatékságok csuszna be. Eredmény: egy csomó művészi talentum fokozatos devalválódása, a kultura kincstárából ok nélkül eltékozolt sok, nagy érték.

Az Erdélyi Kisebbségi Nőegyletek Szövetségének csodálatosan szép célja, történelmi érdemű feladata volna az itt felsorolt bajokat, ha nem is végkép megszüntetni, de legalább nagyban enyhíteni. Módjában állna, hogy — egy delegált hölgyekből összeállított zsűri véleménye alapján — az erdélyi festők és szobrászok megfelelően ítélt munkáit kollektiókba foglalja s azokból vándorkiállításokat rendezzen. Ezeket a városról városra költöző tárlatokat ötletesen egybe lehetne kapcsolni az egyes testületek jótékony tőkéjét növelő matinékkal, előadásokkal is. Az ünnepélyek még nagyobb vonzóerővel hatnának, az egyesületek anyagi alapját fokozott bevétellel szaporítanák s ezenkívül még két irányu sikerrel halálnak meg az üdvös ujtást. Először: a tárlatokon kiállító művészeket szélesebbkörű megismeréshez, vásárlókhoz segítenék, másodszor: ugyanakkor alkalmat és módot nyújtanának a legelrejtettebb kis zsekely község magyarságának is arra,

hogy művészeit megismerje, saját ízlését fejlessze és ébrentartsa az érdeklődést azon kultura iránt, mely két-három emberöltő alatt olyan könnyen kivész!...

A látogató közönségen kívül az egyes testületek is vásárolhatnának egy-egy képet, melyet kisorsolva a minden irányban kedvezőnek ígérkező eredmény még növelhető lenne. Hiszem, hogy a jónáljobb ötletek számtalanja fogja megörvendeztetni azokat, akik csak egy kis fáradságot szentelnek a kérdés tanulmányozásának.

(Folytatjuk.)

Megérkeztek

a szebbnél szebb

tavaszi ujdonságok

női katalpok, bécsi ruhák, pongyolák, blusok, aljak és gyermekruhák

Hevesi

„Párisi divatruházába”

Strada Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 8. szám.

Uj! Angol és francia Uj! női divat szalon

Fleisz Károly

Str. Gojdu (Beöthy Odón-utca) 11. sz. alatt

Köpeny-ek, kosztümök, utcai és estélyi ruhák
már 700 Leitól kezdve készülnek a legutolsó divat szerint, elsőrendű kivitelben.

Mélyen leszállított árak

Haas Lipót

Linoleum-üzletében

Oradea-Mare, Str. Regele Ferdinand 5

Telefon 4-63

	Leitól
Férfi és női gummi esőkabát	
prima minőségben — — —	850.—
Viaszos vászon asztallertő	80.—
Futó szőnyeg prima minőségű méterje ..	85.—
Ágyelévelő bevégzett szőnyeg	125.—
Ebédítő szőnyeg kétoldalt használható 200×300	1250.—
Valódi gyapju lapesirle ebédítőszőnyeg 200×300	2950.—
Linoleum futószőnyeg méterje	167.—
Linoleum ebédítőszőnyeg 200×250	1250.—
Oltomantakaró 160—300 ..	1650.—
I-a Cocus szőnyeg méterje	100.—
Bőrvásznak kárpitosok és kocsigyártók részére erős minőségben	145.—

Tavaszi és nyári divat-ujdonságaim megérkeztek

SCHWARTZ LAJOS
uriszabó, Str. Postal (Url-utca) 5. sz.

Éles támadás a nagyváradai kártyabarlangok ellen

A Romania, a román nemzeti párt bukaresti hivatalos lapja tegnap „A kártyajáték betegsége” címen hosszú tudósítást közöl Nagyváradról. A cikk több személyt megemlít, mint a nagyváradai kártyabarlangban való részes társak, ezt azonban mi nem reprodukáljuk, mert teljes mértékben kételkedünk abban, hogy magas politikai, vagy társadalmi állású emberek a kártyabarlangok jövedelmében osztokodtak volna. Minthogy a cikknek különben is politikai tendenciája van, holott a kártyajáték elleni harc pártokon felüli álló kötelessége mindenkinek, bizonyos elfogultság a Romania cikkírójától el nem tagadható. Így például azt írja a cikk, hogy Peter Julian volt prefektus szubvenziót kapott az akkori játéklutból. Eltekintve attól, hogy Peter Julianról ilyesmit nem lehet feltételezni, tudjuk jól, hogy a kártyabarlang bezáratásában annak idején Peter Juliannak hathatós része volt, tehát az ellene emelt vádaknak a tények is elmentmondanak.

A Romania cikke egyébként elmondja, hogy a kártyajáték Nagyváradon különösen a tisztviselők és más állami szolgálatban levők közül szedi áldozatait. A cikkíró szerint az adatokat éppen az áldozatok nejeitől kapta, akik ily módon akarják elérni, hogy teljesen és végérvényesen szüntessék be Nagyváradon a játékbárlangok garázdálkodását. A kártyaszennyvedély nemcsak számos családot tett tönkre, de az ország nyugati határszélén sokat ártott a román presztízsnak is, ahol az „idegenek” nagyon is éber figyelemmel kísérik minden mozzanatát. Elmondja ezután a cikk, hogy egy pár foglalkozás nélküli egyén 3-4 évvel ezelőtt berendezett egy játékbárlangot Nagyváradon. A gazdag idegeneket akarták hálójukba keríteni, de a dolog éppen megfordítva ütött ki, mert különösen regábeli tisztviselők és egyéb állami tényezők estek a fosztogatásnak áldozatul. Azt állítja a cikk ezután, hogy a klub hasznélvezői magas protekciónálatt fizték garázdálkodásaikat. A bárlang ellen folytatott heves harcnak azonban mégis az volt az eredménye, hogy a játéklutbot bezárták. Nemsokára azonban Unirea név alatt új társaskör nyílt meg, amely szintén nem volt egyéb, mint a játékbárlang hajléka. A cikk ezután az alapítók és résztvevők és állítólagos érdekeltek személyével foglalkozik; ezt a részt nem reprodukáljuk.

Arról ir azután, hogy milyen nagylábon éltek a játékbárlang részesei. A játékszenvedély elharapódzásának tudja be, hogy a tisztviselőkörökben olyan sok a bajnálatos visszaélés. Kárhoztatja a cikk a játékbárlang felállításában és megtűrésében jelentkező erkölcselenséget. Kérdi a belügyi, hadügyi és igazságügyi minisztereket, hogy nincs-e tudomása a történetekről? A megkárosított családok szigorú vizsgálatot kívánnak, amely megállapítsa a bűnösöket és szüntesse be kárhoztatos manipulációikat.

A cikkhez megjegyezzük, hogy az Unirea c. játéklut sem működik már, mert a katonai hatóság már hetekkel ezelőtt bezáratta.

STAR CSERÉP ORADEA-MARE - NAGYVÁRAD

Star 1925-ös cserép
Star francia cserép
Star kétfülű szalag cserép
Star egyfüllű szalag cserép
Star hódfarku lapos cserép
Star prima fali téglá.

A német nacionalizmusért Németország ellenségei felelősek Stresemann hivatkozik Macdonaldra — Szabadkereskedelmi budget Angliában

Berlinből jelentik: Magdeburgban a népet néppárt gyűlésén Stresemann a németországi fajvédő mozgalmakról a következőképpen nyilatkozott:

— Teljesen megértem a mozgalmat. De nemcsak én értem meg az indokokat, melyek folytán a mozgalom lábrakapott, hanem külföldön is érezik annak jogosságát. Erre vall Macdonald minapi yorki beszéde is. Macdonald a német nacionalista mozgalmat a Németország ellen folytatott külföldi politika következményének mondja. Ennek az angol kijelentésnek nagy jelentősége van s arról a német külügyminiszterium sem fog megelégedkezni ama jegyzékre adandó válaszában, amely jegyzék szemére veti a kormányt, hogy megtűri a nacionalista szervezetet.

Beszéde végén Stresemann mégis azt hangoztatja, hogy a német külügyminiszternek nem áll jogában, hogy engedjen a fajvédők érzelmeinek.

Mialatt Macdonald politikai tekintetben keresi az áthidalást a legyőzött Németországnak még oly szélsőséges irányainak megértésében is, mint a nacionalis-

ták, azalatt ugyancsak az angol parlamentben egy gazdasági tekintetben mérhetetlen jelentőségű lépésre határozta magát Snowden pénzügyminiszter.

Bejelentette ugyanis Snowden az alsóházban, hogy a Mac-Kenna-féle s járulékok címén ismert behozatali vámokat megszünteti, más vámokat pedig lényegesen leemérsékel.

Horne volt kincstári kancellár, az unionisták vezére kifogásolta, hogy Snowden hajlandó Oroszországgal kereskedelmi egyezséget kötni, amikor hasonló egyezményre Ausztráliával, Kanadával, Újzelanddal szemben nem hajlandó. Kifogásolta Horne a kormány magatartását a munkanélküliség kérdésében is. Horne után Asquith állott szólásra, aki Snowden költségvetését teljesen egészséges pénzügyi munkának mondotta s szabadkereskedelmi büdzsének nevezte a Mac-Kenna járulékok megszüntetését. Ulás végén Asquith és Lloyd George Snowdenhez mentek s mindketten melegen megrázták kezét.

Esplanade CFR

Vasár- és ünnepnapokon mit gondolsz, hol legzajosabb az élet Váradon? A Strada Regele Ferdinandon-e, vagy a Parcul Eminescuban?

Megmondom: — az Esplanade CFR-en. Nem tudod hol van? Jer, kövess.

Rügyező platánok alatt a Bunytay-ligetbe andalodunk. Cselédek — nagyságos asszonyok, allűrökkel, futball-rajongó hatéves gyerekek, akik sétaközben olvassák a sporthírlapokat s szórakozottan beletűköznek rakoncátlan fiatalodott felnőttekbe; fordított világ, éppen hogy a házak nem pincéjükkel, bokrok nem gyökereikkel merednek a boldog májusi égre. Egy szóval tavasz, tavasz, printemps, Frühling, primavara, ahogy akard... Aztán az első alagút közelében föl a vasúti töltésre és helyben vagyunk...

A főállomástól a velencei vasúti hidig húzódik az Esplanade CFR.

Nyüzgő embertömeg; a Bois de Boulogneban, Práterben se több. Ide jön a hétköznapi robotjától elnyűt családapa, a háztartás gondjaitól felszabaduló hétygermekes családanya, mind a hét gyermekével. Itt találod a nagylányt és nagyfiút úgy, ahogy Wedekind képzelte őket a szénapadláson; különbség mindössze annyi, hogy a szénapadlást komor, berozsdázott vagonok helyettesítik. Mit hogy különbség?! Tesz az valamit? Csakazértis Frühlingserwachen, csakazért is Wedekind és tavaszébredés...

Ujjé, most egy piros léggömb szabadult a magasba. A szél sebesen ragadja a Kálvária veres kupolája felé. Festői látvány a két kármínszínű golyó között a plainairben. A lufballon kipukkad. Az öreg Kálvária győzött és — röhög.

Éltesebb kirándulók a hegyoldal szöngé pásziját szeretik; gyermekek előszeretettel játszadoznak a vagonok között. És vagonban, képzeld, nincs hiány. Több, mint félezer rokkant és félhasználató állapotban lévő vasúti kocsi lepi el a kettősvágány egyikét. Találsz közöttük a háborúból ittrekedt, manzardtetős oldenburgi butorszallító-kocsikat, MÁV, Südbahn és Ferróvia Italiana szerelvényeket. Amott az egyiknek csak vasváza ágazik zuzottan egy lekonyult ütköző felett. Ez a kocsi, ha sejtelmünk nem csal, a prahovai vagy felixfürdői ütköztet többször kitértetett veteránja. Persze, kíváncsi volnál, ki az, aki a szerelvényt kitértette? Ki más, mint marsall Foch, vagy generalfeldmarsall Hindenburg. Ahogy tetszik.

A marsall — mint megállapítanunk sikerült — a Gozsdu-liceum egyik növendéke, tizenöt éves, erős, napbarnított fiú. Ő vezényli a marnei csatát az Esplanade CFR-en. Kis anachronizmussal tankokkal folyik az ütköztet.

A marsall papírcsővel fölszerelve távcsővez egy ellenséges vasúti kocsit, ami a tankot jelképezi. Ki áll az ellenséges vagonon, kémeink nem jelentették. Döntő pillanatban a marsall felemeli kezét. Erre a vagon megindul, gurul vagy tiz-tizenöt métert s beletűközik az álló, ellenséges kocsi. Az ütköztéstől, amit természetesen a marsall diaktársai idéznek elő, egy egész kocsisor arább lódul s fáradtan csakhamar megáll a rozsdás síneken.

Legfőbb ideje.

Zugva, süvítve cikázik el a holtvágányra tolt kocsipark mellett a kolozsvári gyors.

A két vágány közt helyen oly szűk a tér, hogy ember nem állhat meg a vagonok s a teljes sebességgel elhajtogó kocsisor között. A menekülés egyetlen módja: a lá az álló vagonokra ki! Halálsápadt gyerkőcök bujnak ki négykézláb a kerekek közül, miután a másik sinen a vonat elrohant. Már nevetnek; az ijedelmén kívül semmi baj. Csak ha a marsall egy kicsit később vezényelte volna a támadást, csak ha a megfődt vagonok egy másodperccel később állottak volna meg, leti volna egy-két, nyolc-tíz áldozata a gyerek-csatukának.

Igy semmi egyéb nem történt, minthogy az egyik fedett kocsiból bosszusan száll ki egy jobb öltözötű hölgy, gavallérja kíséretében. A gavallér karján pléd, szivében keserűség; hol találni ma zavartalan garni-szobát, ha még itt is megindul alattunk a föld, a Hotel CFR meghítt világában?

Kolozsvári Bálint.

Klasszikus szerzők műve

a
O-Schoti kiadásban 10 le

a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztályában

Város, amely csempészésből él

A máramarosi éjszakában lába két a rögnek. — Az erdélyi báróné perzsaszőnyegei A siberizmus kor és körtörténete.

Ma a közép-európai országok fővárosaiban sok tízezer ember él, akiknek egyetlen foglalkozása a csempészés. A megszaporodott vámhatárok, a régebben összefüggő gazdasági területeken lévő jelentékeny ártolódások a kereskedelmi piacon, nyílt alkalmat biztosítanak váltakozó szellemű és vakmerő embereknek a meggazdagodáshoz.

A siberiát nem ismer sorompót s trükkjeik ismeretesek voltak után egyre erdőbb ötletek feltalálásában nem lehet őket követni. Csak legutóbb keletelt világteljesítést a budapesti rendőrség botránya, mely kiderítette, hogy a legveszedelmesebb csempészek úgy segítettek magukon, hogy magukkal ez ellenőrző közegekkel vitették át a határon magyar koronában milliárdos értékű szállítmányaikat. A korrumpált társadalomban természetes jelenség, hogy mindenki munka nélkül igyekszik megélni annál is inkább, mert ma a munka a leglebecsültebb árucikk.

A könnyű élet lovagjai tehát egyként száguldoznak az expresszek kényelmes fülkéiben, a Puch-autók elegáns ülésein, vagy verítéket, sőt néha vért izzadva moziba illő kalandok között kelnek át eldugott hegyháton s folyamok örvénylő medrén keresztül. Nagy volt a kockázat, de nagy a haszon is, különösen abban az időben, amikor a csempészség főcíkje a valuta volt. Különösen a dollár árfolyamkülönbsége Európa különböző piacain dobta ki elsővonalba a siberiek első garnitúráját, akik ma már palotáikból és páholyaikból monoklivál és raccsolva emlékeznek vissza a kezdet sok lealázó nehézségeire.

A valuta már nem sibericikk. A vámkontrolltól eltekintve nehézséssé vált a devizaközponthoz miatti forgalombahozatal. Ám nem a zugló (így hívják Budapesten azokat a kétes hírű kávéházakat, ahol suttymba folytatják még a valuta adásvételét) veszedelmei okozták a dollár hadszínter visszavonulását, hanem az, hogy a nemes valuták minden országban közel parin állanak és a befektetett tőke, nem is számítva a „munkát”, nem hozza meg a kamatot. Szűnet azonban nem állott be a konjunktúrális váltások ellenére sem ebben a mesterségben, mely ma azt a kiváltságos helyzetet jelenti a nyomorúsággal küzdő társadalomban, mint hajdan a nemesi kaszt.

Nincs pénz, de van posztó így tartják a csempészek s az iparilag fejlett államok textil készlete, különösen ott, ahol egyes cikkek importja tilos rejtett utakon özönlik az országba.

Jó csempészcikkek napjainkban még az arany, ezüst, briliáns, illatszerek, pipere cikkek, selyem, selyemharisnya, salvarsan, kokain stb.

Nem hagyott alább az élőjóság csempészete sem Romániában például különösen a Csehszlovák határmentén igen sokan foglalkoznak gabona és liszt csempészettel, amiben szűkölködik Ruszinszkó népe.

Ruszinszkóval határos városról mesélik, hogy ott egész nap üresek az utcák s szinte kihaltak látszik az egész város, de éjjel megindul a nyüzsgés, szekerek gördülnek és fekete alakok cammognak megrakottan a határfolyóhoz, melyet egy-két szakaszán könnyen át lehet gázolni.

Lába két ott valamennyi rögnek, — így tartja az odavetődött idegen, aki még csodálkozik a csempészésből élő városka furcsa életén.

De minden határvárosnak meg van a csempészésből élő töredéke, így Nagyváradnak is. A rendőrség nyilvánvalóan ismert embereket is akikről nyílt titok a mesterségük, amit oly ügyesen űznek,

hogy sohase vesztenek rajta. Budapesten például statisztikát készítettek róla, hogy csak Pesten körülbelül ötezer ember él csempészésből. A favorit csempészárú a perzsaszőnyeg. Az új gazdagok minden pénzt megadnak a valódi perzsa árúért és a csempészek találtak is módot rá, hogy az importnak ne legyen akadálya. Sokan például azt a módot használják fel, hogy átköltözés címén butordarabként viszik egyik országból a másikba. Budapesten legutóbb egy valódi báróné ellen indított eljárást a rendőrség, aki azon a címen, hogy erdélyi butorait viteti fel üzletszerűleg foglalkozott a perzsa csempészettel.

Az, aki megakarja irni Közép Európa összeomlásának történetét, külön fejezetet kell hogy nyisson a siberizmusnak, mely táján legeklatánsabb rajzát adja napjainknak. Neveket, amelyek a gazdasági s társadalmi élet diszeit szolgáltatják olykor-olykor nem ritkán karrierjük első etappját ott telték meg az 1918-as 1919-es őszi lucokban, nádasok és ingoványok között, míg az új államok új vámfői, felhúzott ravasszal lestek a zsombék árnyaiban süppedő léptük után.

A letartóztatott kommunisták abbahagyták az éhségstrájkot

Bukarestből jelentik: Kétheti éhségstrájk után a letartóztatott kommunisták ismét esznek. Az éhségstrájkot abbahagyták. A vizsgálat befejeződött és szó van róla, hogy a pör tárgyalásig több vádlottat szabadlábra helyeznek. Dobrogeanu Ghera kommunista vezér állapotában — aki az éhségstrájkban nagyon legyöngült — javulás állott be.

Közölték a kommunistákkal, hogy a vizsgálat bizonyítékokat szerzett arra nézve, hogy a letartóztatott kommunisták az orosz szovjet utasításai szerint dolgoztak és forradalmi propagandát űztek Romániában. A katonai bíróságnak e kérdésben több fontos, döntő bizonyíték állana rendelkezésére. Azt is vádként hangoztatják, hogy a balkán kommunista szövetséggel is összeköttetésben állottak és innen propagandára pénzt kaptak.

A szabadlábon levő kommunisták egyrésze ünnep előtt „Alimentatia muncitorilor” cím alatt új propaganda-organumot indított. Minthogy a laphoz a katonai hatóság engedélyt nem adott, ennél fogva a lap kiadott az ostromállapot rendelkezései folytán átadják a katonai bíróságnak.

Egy nagyváradai munkás tragédiája

A Körösbe ugrott, mert nem tudott megélni

Tegnap éjszaka tizenkét óra után a Lovas utcánál levő fahídról a Körösbe ugrott Szabó Dezső géplakatos. Szlovák János vendéglős látta Szabó Dezső halálos ugrását és a vendéglőben levő embereket figyelmeztette. Biczó József asztalos utána uzsolt és a partra vonszolta Szabó Dezsőt, aki már akkor majdnem megfulladt.

Csuron vizesen kísérték fel az életunt embert az olaszai rendőrkapitányságra, ahol Tripa tisztihelyettes hallgatta ki. A szerencsétlen munkás zokogva mondta el az okot, amely az öngyilkosságra készítette. Szabó Dezső harminc éves, nős, egy gyermeke is van. Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 17. szám alatt lakik. A Tátray-vasgyárban dolgozott, ahonnan a legutóbbi strájk után elbocsátották. Nem tudja miért. Azóta nyomorban él családjával együtt, pedig kitűnő szakmunkás. Próbált mindenhez fogni — pátogatott kukoricát árult az utcán —, de nem tudta eltartani keresetéből családját. Bejelentette Szabó Dezső a kihallgatást végző rendőrtisztviselőnek, hogy újból öngyilkos lesz, engedjék meghalni.

Miután Szabó Dezső elszántsága oly nagy-

foku, hogy végzetes tettét minden bizonnyal elkövetné, a rendőrség egyelőre őrizetben tartja és szép szóval próbálják lebeszélni sőtét szándékáról.

* Meg van állapítva, hogy az olcsóság az áru minőségében van, más minden üres reklám és félrevezetés a vevőközönségnek. Csakis elsőrendű minőségű árut szerzhet be üzletében szolid árak mellett. Hogy Darvas harisnyái a legjobbak, az ma már tény.

KIURINA LEVER
egyetlen dal-estélye
Május 5
Jegyek a Hegedűs Hirlapirodában

Róth M. utóda
uridivat üzlete
Plața Regina Maria (Bémer)-tér 3 sz.

üzlet újjáalakítása miatt kalapokat a legdivatosabb formában és színekben,

Ita kalap — — — — — 340 Lei
Borsalino — — — — — 600 Lei
Habig — — — — — 5-600 Lei
Guzmi kabát — — — — — 680 Lei

és az összes uridivatcikkeket minden elfogadható árban árusít. —

Róth M. utóda
uridivat üzlete
Plața Regina Maria (Bémer)-tér 3 sz.

KIÁRUSÍTÁS

HERCULESNÉL, SIS-PASSAGE.

Női és férfi fehérneműket minden elfogadható árban

ÜLDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félévre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlapiroda, (Telefon 12-01.)

Ma, csütörtök este
Fúharmónikusok hangversenye
a Kath. Körben.

Májusi napsugár

Ez a május és ez a nap
ezek a lebegő fűtők a szélben.
ezek a játékos sugarak,
a nők csodakék szemében!
A kékelő ég, zsenge föld:
ez a terhes, édes illat,
ez a remegő tele levegő,
mely felcsigázza vágyainkat!

A madár csipogja: tavasz,
folyam táncol el ütemén
az egész világ napsugaras
csillan a kirakat üvegén,
csillan a flaszeren, a fán,
brilliansköveken, a rongyon.
szegény iszákján, gazdag asztalán,
milliomoson, árva porontyon.

Akárhova mégy: nyakon önt!
Buvóhely előtt nincsen,
a pincelakásba beköszönt,
melege borzong a gerincen.
Megtalál ő a föld felett
mindenüvé jut egy szikra
jut utolsó elmenet —
a kegyes temetőkocsikra.

Valami Krózus hinti el:
arany nap! arany nap! Temérdek!

Kacagd és sirjad mit mivel
ez a komisz, gyönyörű Élet,

Bárdos László.

Nagy Vilmos nyilatkozata

Kaptuk a következő sorokat:

A Nagyváradi 1924. évi április 30-iki számában közölt és ügyemmel foglalkozó közleményre — a teljesség szempontjából szükségesnek mutató alábbi megjegyzések szíves közlését kérem.

Számadásaimat az évről-évre tartott számvizsgálat mindig átvizsgálta és rendben találta. Az intézetet az én hibámból semmi néven nevezendő anyagi károsodás nem érte. A 300.000 leinyi (és nem félmilliónyi) adósság nem az internátusé, hanem a tanítónőképzőé és ennek oka az 1920 óta elmaradó fizetésekiegészítő államsegély; pedig csak tanári fizetésekre több mint évi 300.000 lei szükséges. Számadásaim nem kaligrafikusak, — de a lényegben az utolsó fillérig pontosak.

Nemcsak a szakértők, hanem a legelemből műveltségű közönség is tudja, hogy mit jelent az, amikor 34 panaszpontot elcigit a pártatlan bíróság s csak egy pontban az élelmezés és kiszolgálás körül kifogásol olyan csekélyebb jelentőségű vonatkozásokat, mint aminő a betegség esetén rendelt tea és gyümölcs, a közepesen jobb étkezés, a fehérnemű mosodai keményítései, cipőkrem, amiket én legális illetményemhez tartozónak tartok s éppen

ezért még a megállapított legenyhébb büntetést, a rosszallást is megelébezttem az egyházkerületi bíróság elé.

Oradea-Mare (Nagyvárad), 1924. április 20.

Teljes tisztelettel
Nagy Vilmos,
igazgató.

* A nyomdász munkásság május elsejét munkaszünettel ünnepi meg. Ennélfogva a nagyvárad lapok holnap nem jelenhetnek meg.

* A főügyész Bukarestben tanulmányozza az építési vállalat ügyét. Dr. Popovici Miklós prefektus és dr. Mangra Demeter városi főügyész tegnap délután Bukarestbe utaztak. A különböző fontos adminisztrációs kérdések mellett a főügyész tanulmányozni fogja a nemrég ötvenmillió lei alaptőkével megalakult „Olcsó lakást építő r.t.” szervezetét, hogy tapasztalatait a Nagyvárad Építő R.T. megalapításánál értékesíthesse.

* Május 5-re halasztotta a házbermegállapító bizottság a ma kitűzött tárgyalásait. Ma kellett volna megkezdődnie a törvényszéken a házbermegállapító bíróság tárgyalásainak. A tárgyaláson azonban nem jelent meg Coroi pénzügyi adminisztrátor, sem helyettese. Ezért a mára kitűzött tárgyalásokat május 5-ére tűzte ki az arbitrálo bizottság.

* **ÜRÖK MÁJUS.** Ismét május 1., a májusok futnak. A kék ég, ezüstlő patak, az olthatlan vágyak ideje: május! A hevesen verő szív egyre lankadottabban számolja sorokat tíz-tizenöt-huszhúszonöt és egyre több a május és egyre kevesebb a reménység zöldje, mely termő, tele földet nyomán kiserajg. Vesszendő az élet minden nedve, mely rugalmas rostok és izmos husok májusában serken. Elillan mint a csillogó harmat a tűző napsugáron. Elszárad, mint az ág, elsodródik, mint a falevél. Tova surran a kedv, a bizalom, a vágy, a tornászok erő, mint a vízre bocsájtott papírhajó, bús és egykedvű stációinkon az Élet folyam sávr partjain, ahova odaparanccolt bennünket a Sors. Odaparanccolt és odaszegzett s jönnek mindig új papírhajók a mindig egyvízen. Sodorja őket a májusok mágiája, mely erősebb mint a gőz, hatalmasabb a szénnél, rettentő villamosság, vonzó delez: a titokzatos, a meglepett, elfuccolt s mégis lenyűgöző Élet!

* Szentimre eltűnt aprópénze. A nagyvárad törvényszék előtt súlyos váddal terhelt állott tegnap Ajtay Kálmán Hegyközszen-timre jegyzője. Szentimren egy váratlan rovacsolás súlyos gyanúokat produkált Ajtay ellen, aki körülbelül 60.000 leivel nem tudott elszámolni. Ez a 60.000 lei boradóképpen kellett, hogy befolya a falu pénztárába s Ajtay azzal védekezett, hogy a nyugtákat jöhízeműen előre kiadta, azonban a szőlősgazdák mai napig sem fizették be. Ajtay jegyző valószínűleg hangzó jöhízeműségét nem tudta kellőképp igazolni s hogy bűnét jóvátegye már fedezte is a hiányt saját vagyonából. Szőlőssy tanácselnök a tanúkihallgatások után itéletáhozatalra vonult vissza, melyet legközelebbi számunkban fogunk közölni.

* Hegyközpályi véres lakodalma. A múlt évben egy hegyközpályi lakodalom alkalmával, amikor már tetőpontra hágott a lakodalmas házban a hangulat, véres gyilkosság történt. Az udvarban egy eperfa tövében ott találta a megriadt lakodalmi népség haldoklóva Tarpai Imrét, egy fiatal legényt. Tarpai mellett ott állott a két Tóth testvér, Tóth Imre és Tóth Sándor s jóbarátjuk, Ökrös István. A csendőrség gyilkosság gyanúja miatt Ökrös Istvánt tartóztatta le. A Szőlőssy-tanács előtt Ökrös állott vádlóként s Tarpai Juliánna, a meggyilkolt huga váratlan val-

lomása zavarba hozta a vádlottat. Tarpai Juliska a legelső volt, aki a gyilkosság idején az udvarra rohant. Még hallotta megátamadott bátyja hangját:

— Ne bánts Tóth Imre.

Aztán Tarpai eszméletlen hullott az eperfa mellé. Miután Ökrös annyit beismer, hogy bicskáját ő szurta Tarpai hátába, az orvosszakértő vallomásától válik függővé a Tóth-fivérek tettétárásként való felelősségre vonása. A tárgyalást az elnök több körülmény bevizsgálása miatt elnapolta.

* **Ügyészek áthelyezése.** Az igazságügyminiszter dr. Nistor Virgil zilahi vezető ügyészt, aki az Ilut Emanuel csendőrmester ügyében erőiesen vezette be a vizsgálatot a Szilágyságban, áthelyezte a nagyvárad kir. ügyészséghez. N. Teodorescu ügyészt pedig a nagyvárad ügyészségtől a zilahi ügyészséghez rendelte át.

* **Százezer leis betörés a Nagypiacon.** Tegnap éjszaka ismeretlen tettesek betörték Robitsek Károly-féle Nagypiacon levő börtületbe. A szellőztető rácsot kiemelték és ott adogatták fel a nagyértékű bőröket. A kár meghaladja a százezer leit. A velencei rendőrség nyomoz a betörők után.

* **Halálozások.** Bódiss János fiatal életének 19-ik évében elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délelőtt 10 órakor megy végbe Szent Anna-utcai gyászházban.

Özv. Reisch Andrásné 73 éves korában elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délután 2 órakor megy végbe Lakatos-utcai gyászházban.

* **Felhívás.** A kávéházak és éttermek tulajdonosai ezennel felhívtnak, hogy alkalmazásukban levő tanulókat korra való tekintet nélkül szegődtesék be, illetőleg irassák be az iskolába, mert ellenkező esetben kihágást követnek el s be nem iskolázott tanulók felszabaduló bizonyítványt nem nyerhetnek. Ipariskolai igazgatóság.

* **Előadás Tutankhamenről.** Vasárnap, május 4-én délelőtt 11 órakor a „Dorian-mozgósínház” termében tartja nyomat nyelvű, magyar nyelvű magyarázatokkal bővített és 200 vetített képpel ábrázolt előadást dr. G. Roeder, a híres egyiptológus Tutankhamen sirjától és a Királyok völgyében eszközölt legutóbbi ásatások eredményeiről. Az igen mérsékelt árú jegyeket a Hegedüs Hirlapiroda árusítja.

Jön Rott és Steinhardt társulataival az Atlantic nyárimoziba

* **Tisztújítás Berettyóújfaluban.** Biharvármegye elszakadt részében, Berettyóújfaluban a múlt hóban volt a tisztújítás. A tisztújításon kiharadtak a tisztikarból Póynár Ernő vármegyei főjegyző és Csánády Akos sarkadi főszolgabíró. Az új vármegyei főjegyzőnek dr. Molnár Imre volt Nagyváradi- városi fogalmazót választották meg. Az alispán továbbra is Baranyai András maradt.

* „Kegelet” temetkezés a Sas alatt.

* **A kormány döntött az erdőkisajátítások ügyében.** Félhivatalosan jelentik: Az erdőkisajátítások ügyében a kormány által kiküldött bizottság határozott. Az erdők kihasználása tekintetében a kormány a következő döntést hozta: Respektálják azokat az erdőkisajátítási szerződéseket, amelyeket az alkotmány kihirdetése előtt kötöttek. Hasonlóképpen respektálják azokat a szerződéseket, amiket a törvényjavaslatnak a parlament elé történt terjesztéséig kötöttek, ha a kihasználást már megkezdték. Egyéb szerződések figyelembe nem vétetnek.

Jön Rott és Steinhardt társulataival az Atlantic nyárimoziba

Az üzleteket ma be kell zárni

A belügyminiszter rendelete alapján közlöm, hogy a mai munkásünnepre való tekintettel az üzemek szünetelnek és az üzletek zárva tartandók, kivéve az élelmiszer üzleteket és az élelmiszer piacot, amelyek nyitva tartandók. E rendelet megtartását a rendőrség szigorúan ellenőrzi.

Catana,
pref. de politie.

* **Petőfi-ünnepély Páduában.** A páduai egyetem az elmúlt hétfőn nagysikerű Petőfi-ünnepélyt tartott, amelyen előkelő közönség vett részt. A megnyitó beszédet Bodrero képviselő mondotta, majd olasz művészek olasz fordításokban mutatták be Petőfit.

* **Eljegyzés.** Königstein Elza (Sz. Sz. Péter) és Feldheim Sándor, a Borló Örményesi faipar Rt. tisztviselője jegyesek.

* **Az Ügyvédi Kamara elnökeinek arcképei.** A nagyváradi Ügyvédi Kamara megbízásából Kováts László rajztanár, festőművész megfestette dr. Wallner Ödönnek és dr. Thüry Kálmánnak, az Ügyvédi Kamara volt elnökeinek arcképét. A kamara elnöksége a két arcképet, mely a kamara jogfolytonosságának és a megértésnek a jele, átvette s minden ceremónia nélkül az elnöki arcképek közé helyezte.

* **Repülőgépen menekültek a csődbe ment pesti bankbizományosok.** Budapestről jelentik: A főkapitányságra még mindig tömegesen érkeznek feljelentések Weissz Emil és Fia Nádor-utcai tőzsdebizományos ellen. A kárösszeg tizenegymilliárdra emelkedett. A károsultak leginkább budapesti tőzsdebizományosok. Érdek, hogy a két bankár az egyezkedési tárgyalások közben repülőgépen megszökött. Megállapították, hogy Prága felé szöktek és Prágából már nélkülük indult tovább a repülőgépjárat. Sikkasztásért és csalás miatt elfogató parancsot adtak ki ellenük.

* **A Török M. T. E. birkózó és boxoló kerületi bajnoki versenye** ma, csütörtök este 8 órakor a Kereskedelmi Csarnokban.

* **Kiöntött az Ér-folyó.** A sok esőzéstől az Ér folyó annyira megdagadt, hogy Diószegnél kiöntött. A szőlők és rétek teljesen víz alatt vannak. A községben kidobolták, hogy a lakosság menjen a védgátakra földet hányni. Az egész megyében a sok esőzéstől sehol sem tudnak szántani, a tavaszi vetés igen sokat fog késni e miatt, mert a földeken mindenütt áll a víz.

* **Rimanóczy-utcán Kertész Reklám-üzletben** dívat női köpeny, kosztüm- és ruhaszövetek, selyem marocen, vásznak és mosóárúk olcsóbbak, mint bárhol.

* **Futballmérkőzés a „Munkás Otthon”-ért.** Május elsején Törökvs-Bihor barátságos mérkőzés, ezt megelőzőleg Törökvs atletikai verseny. A mérkőzés tisztá jövedelme a „Munkás Otthon” alapra lesz fordítva.

Jön Rott és Steinhardt társulatával az Atlantic nyári moziba

* A Cion-templomban péntek este negyed 8 órakor kezdődik az Istentisztelet.

* **Dalestély.** Az „Ujvárosi Ref. Énekkar” május 3-án este fél 9 órakor tartja műsoros dalestélyét a Kath. Kör nagyeremében. Ugy a rendezőség, mint a műsor szereplői lázas munkával és serényen buzgólkodnak, hogy az estély minden tekintetben sikerüljön. A tisztá jövedelem egyházi célt szolgál. Felkérjük mindazon szíves adakozókat, akik a büfféhez hozzájárulni szíveskednek, hogy adományaikat szombat délelőtt 10 órátkor a Kath. Körbe elküldeni szíveskedjenek. A rendezőség.

Azon töröm a fejem, tisztelt szerkesztő ur, vajon a városi urak szét szoktak-e nézni esős időben odakünn a periferiákon. De mit is beszélnek, hiszen ezeken a külső részekben

ilyenkor olyan sár van, hogy se gyalog, se kocsin közlekedni nem lehet és így legfeljebb a rendőrségi őrtoronyból tudnák messzelátóval kikémlelni azokat az ázsiai állapotokat, amelyekben egyes külső városrészek szenvednek eső idején. A napokban például ki akartam menni a vitéz-utcai városi ház és a vasöntőde szép munkásházai között levő területre. Ezek a házak családok részére épültek. De lehet-e embereknek itt lakniok, amikor esős időkben combig ér a dágvány és a közeli és távoli vidékek minden szennyezt ezen a területen rakják le. A helyett, hogy ezt az elég tágas terület befásítsanak és a gyermekek számára alkalmas játszótérrel létesítsenek rajta, itt kell szaladgálnok a szerencsétlen apróságoknak ezen a dögletes, piszkos területen és a fertőzés bacillusait milliószámra szívják magukba. A ganj és piszkokhalom miatt persze a házakat sem lehet jóformán megközelíteni. Mi lesz itt a nyáron, amikor a hőség bőségesen fogja innen felszippanítani a járványterjesztő mérgeket? Talán a városi főorvos ur kijöhetne ide egyszer és a tapasztalatok után intézkednék, hogy a város teremtse is legalább olyan állapotokat, a milyennek egy valamire való kisvárosban kell lennie.

* **Kálmán—Győry** új operettje, Meghalok utánad kottája kapható a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* **„Tájékoztató a házbernegyed alkalmából”** című közleményünkbe félreértésre alapot adható sajtóhiba csuszott be és ennek kiigazításául közöljük, hogy a külső csap után nem évi 600, hanem csupán 60 lei vízdíj számítható fel. A Házitulajdonosok Szövetsége elnöksége.

* **RITA UJDONSÁGAI FELTUNŐK** Teleki-u. 24.

* **Benedek szelet** 1 drb. 4 lei Benedeknél

* **Indul a fürdőautó.** A Félix-fürdő luxus-autója holnap, vasárnap reggel 9 órátkor kezdve óránként indul a Metropolis (v. Fekete Sas) kávéház elől.

* **BORTNÉ-KALAP 200 lei a „Ritában.”**

* **Karlsbadi, Salvator, Málnási Mária** vizek friss, tavaszi töltésűek megérkeztek Wurst fiúszkerkereskedésbe.

* **Fagyott kezek, lábak ellen**
Kaiser Borax az egyetlen.

Miért késedelmes az ajánlott levelek kézbesítése

— Marini főinspektor figyelmébe —

Napok óta mind több kereskedő panaszkodik amiatt, hogy a postai kézbesítés nehézsége miatt az ajánlott leveleket nem kapja meg kellő időben s az esti postából gyakran hiányzik az ajánlott levél.

Utána néztünk e panasznak s kiderült, hogy egy új kézbesítési rendszer az oka a kereskedelmi levelezés késedelmes kikézbesítésének. A vasuti pályaudvari 2. számú postahivatal új főnöke, Dumitrescu Dumitriu a regábeli kézbesítési rendszert hozta be, amely szerint az ajánlott leveleket csak külön kézbesítési ív mellett szabad a címzettnek átadni s nem úgy, mint régebben történt, a vételi elismerő könyv aláírásával. Ez a nehézkes falusi rendszer okozza a késedelmet, amely káros a kereskedelemre s nagy munkát ró az alkalmazottakra.

A pályaudvari postán több tisztviselő állandó e külön vételkeállításával foglalkozik s a kézbesítők este alig tudják rendbeszedni a sok vételt, hogy beszámolhassanak vele s el lehet képzelni, hogy a sok száz vétív sok rovatának kitöltése és kezelése mekkora felesleges munkával jár a tisztviselőkre s alkalmazottakra.

Hogy ez a rendszer nem tartható fenn, mutatja az is, hogy ezt bevezették a főpostán is, de mikor Marini főinspektor erről tudomást vett, azonnal beszüntette az új kézbesítési rendszert, mert ebben az alkalmazottak és a közönség zaklatását látta s a kézbesítés késedelmét. A rendszer a főpostán be is szűnt s nem hihetjük, hogy egy százezer lakosu városban falusi kézbesítési módszerrel honosítsa meg a posta a kézbesítési késedelmet, amiből semmi haszna sincs magának a postának sem.

TŐZSDE

Bukarest, április 30. A tőzsde az ünnep miatt zárva volt.

Zürich, április 30. Zárlat. Berlin 100-a 132 fél, Amsterdam 210, Newyork 560, London 2459, Páris 3620, Milánó 2515, Prága 1643 háromna, Budapest 0.072 fél, Belgrád 702 fél, Bukarest 290, Bécs 0.0079.

Budapest, április 30. A szerdai értékpapírpiacl zárata: Angol-Magy. 70, Hazai b. 269, Magy. H. 670, Leszám. 97, Olasz bank 24, Osztr. H. 224, Salgó 725, Rima 140, Közüti 36, Városi 15, Déli 93, Allamv. 605, Bosny. Agrár 72, Földhitelb. 435, Hermes 62, Ingatlanb. 255, Forgalmib. 54, Keresk. b. 1505, Belv. tak. 34, Egy. Bpest főv. 214, Magy. Alt. Tak. 186, Borsod-Misk. 152, Concordia 53, Első bp. gőz 155, Gizella 65, Hungária gőzm. 125, Viktória 275, Beocsini 1275, Borsodi szén 182, Szászvári 435, Kohó 80, Drasche 290, Magnezit 2425, M. Alt. kőszén 3450, Ujlaki 263, Urikányi 950, Globus 50, Csáky 21, Fegyver 1315, Ganz-Danub. 3840, Ganz-Vill. 1800, Győrfi-Wolf 100, Hoffher 182, Láng 180, Lipták 14, Rössemann 76, Schlick 92, Schuller 53, Teudloff 105, Wörner 27, Osztr. légsz. 780, Baróti szesz 8, Danica 160, Égisz 48, Izzó 660, Papirpar 42, Flóra 115, Goldberger 143, Hungária műtr. 268, Karton 87, Klotild 90, Cukoripar 3265, Österm. 300, Ruggyanta 430, Vasuti forg. 240, Mezőg. ipar 573, Oceán 36, Olajipar 112, Phöbus 44, Vill. pezső 56, Zagyva-pálfalvai 35, Alt. fp. (Mercur) 5700, Egy. fa 8, Guttman 490, Lignum-Tröst 105, Uj Ofa 562, Rézbányai 140, Szlavona 118, Union d. Usines 2500, Zabolai 152, Zenta és rosk. 180, Adria 1620.

Budapest, április 30. Terménytőzsde-zárlat: Tiszavidéki buza 332 fél, rozs 285, árpa 280, zab 285, kukorica 245 ezer korona.

UJ OPERETTEK UJ TÁNCOK

kottája kapható a Hegedüs Hirlapiroda zenemű osztályában.

Carbon papírok Mágay és László

bármilyen gyártmányu papírkereskedésben
Atutó papírok Str. Avram Iancu
Másoló könyvek (Cossuth-utca) 2
Olajlapok Interurban telefon
kaphatók 623.

Uj fordulat a fogolyszöktető detektiv ügyében

Megirta a „Nagyvárad“ annak idején, hogy Besztercebányán egy dús gazdag nagykereskedő lakásába betörték és közel 100 ezer lei értékű ékszert és készpénzt loptak el. A besztercebányai rendőrség nyomozása eredménytelen volt, a tettest nem tudták elfogni. A kirabolt kereskedőnek egy javasasszony megmondta, hogy Bereczky nevű alkalmazottja rabolta ki és hogy Bereczky a rablott pénzzel Nagyváradra szökött.

Nagyváradra vonatkozása azonban nagyon érdekes az ügy. Bereczkyt Nagyváradon le tartóztatta egy Márk Gábor nevű detektiv, de csodálatos módon futni engedte. Amikor a nagyváradai rendőrség felfedezték Márk Gábor galádságát, azonnal őrizetbe vették, dacára annak, hogy tagadta még azt is, hogy valaha is látta Bereczkyt.

Márk Gábor ellen lefolytatták a vizsgálatot és most az ügyészségi fogházban várja a főtörzsválasztás kitűzését. Bereczkyt pedig tovább körtözték, míg tegnap Besztercebányán sikerült elfogni.

Azonnal értesítették a nagyváradai rendőrséget és jelezték, hogy a kihallgatások befejezése után átkísérik Nagyváradra és szembejelenítik fogják a megtévedett Márk Gábor detektivvel.

Fúziós tárgyalások a filharmonikusok és a Cele Trei Crisuri között

A nagyváradai filharmonikusok azzal a kéréssel fordultak a pénzügyminiszterhez, hogy kulturális előadásokra a jelenlegi 32%-os jégadó helyett 16%-ot engedélyezzen, mert a nagy költségek mellett a premier-előadások nem hoznak annyit, hogy a népszerű előadások kiadásait is fedezhessék. A miniszter a kérést nem teljesítette, bár Coroi Sándor adminisztrátor meleg hangon ajánlással látta el a beadványt.

Ugy látszott, hogy a népszerű filharmoniai előadások elmaradnak. Bacaloglu György volt prefektus vette kezébe az ügyet s tegnap lekézbesítette a miniszter újabb határozatát, amellyel a filharmoniai előadások adóját 16%-ban állapította meg, miután — mondja a leirat — Bacaloglu ezredes kellően informálta őt az egyet kulturális jelentőségéről.

Hozott ezenkívül Bacaloglu ezredes egy barátságos hangon levelet, amelyet a Fundatia Cantural Principele Carol egyet küldött, amely kijelenti, hogy Bacaloglu ezredes ajánlatára hajlandó kottákat kölcsönözni a filharmonikusoknak.

Ez előzékenységi folyamán volt a tárgyalás, amely azt célozta, hogy a filharmonikusok olvadjanak be a Bacaloglu ezredes által alapított Cele Trei Crisuri egyesületbe. A tárgyalások azonban azzal végeződtek, hogy mindkét egyet megtartja különállását.

Parfümök az összes létező illatokban, dekanter kimérve **kaphatók**
Farkas István Apolló drogériájában

Olcsó alkalmi vásár!!

Női pongyolák — 150 Leitól
Női szövet ruhák — 300 „
Női szövet aljak — 200 „
Női kabátok — 550 „
Gyermeke ruhák — 60 „

Model áruház Str. Vlahuța (volt Szt. János-utca) 6

Mindenütt azt hallani

hogy a legmodernebb ruhák
szolid árak mellett

Dávid és Kohn

uri szabónak szerezhető be,

Str. Alexandri (Teleky-utca) 4. sz. a.

Hogy állapítják meg az állampolgárságot

Holnap kezdik meg Nagyváradon is az állampolgárságról szóló új törvény végrehajtását. Szükségesnek tartjuk tehát, hogy ismertessük a törvény végrehajtási utasítását, hadd ismerjék az érdekeltek az eljárást. A miniszteri utasítást tehát folytatónak itt közöljük:

II. FEJEZET.

Az állampolgárság megállapítása.

1. §. A megállapító szervek.

19. cikk. Az állampolgárság megállapításával megbízott közigazgatási szervek:

a) Erdély, Bánát, Körösmente, Szatmár és Máramarosban: a törvényhatóságok polgármesterei, a rendezett tanácsú városok polgármesterei és a főszolgabírák, mindegyik a saját kerületében.

b) Bukovinában a megyei prefektusok, Csernovitzban a polgármester.

c) Besszarabiában a bizottságok.

20. cikk. Az előbbi cikkben említett közigazgatási szervek határozatait ellenfelebbezési fórum egy bizottság, mely az illető királyi ítélőtábla mellett fog működni.

Ez a bizottság az ítélőtáblának az igazságügyminiszter által kijelölendő egy tanácsosából, mint elnökből és két, a belügyminiszter által kijelölendő tagból áll.

21. cikk. Az elnök, vagy a tagok akadályozása esetén helyettesük is a fenti módon jelölendő ki.

II. §. Az állampolgárság megállapítása a csatolt területek új városaiban, melyek nem megyei székhelyek, továbbá falusi községeiben.

22. cikk. Ezen városok és községek előjárásai a munkálatok előkészítése végett a jelen rendelethez a Monitorul Oficialban való megjelenésétől számított 3z havi időtartam alatt meg kell történnie. 30 nap alatt összeállítják a névsort, melybe mindazokat beírják, kik a jegyzék összeállításakor a községben laktak és megfelelnek a jelen rendelet 2. cikkében foglalt feltételeknek s nem optáltak más állampolgárságot.

A névsor a jelen rendelethez csatolt minta szerint 3 példányban készítenendő.

23. cikk. A névsor egy példány lezárás után a polgármesteri hivatalban kifüggesztendő. Erről jegyzőkönyv veendő fel. A névsor legalább 30 napig kifüggesztve marad.

24. cikk. Minden személy és közhatalóság kérheti a 23. cikkben említett idő alatt, hogy a névsorba új leírás, törlés vagy helyesbítés történjék; e végből írásban kell beadnia panaszait (reclamatii) a községi előjárásához, mely azokat a 25. cikkben említett közigazgatási szerveknek mutatja be elintézés végett.

25. cikk. A 25. cikkben említett határidő lejártá után a főszolgabírók minden községbe kiszállnak és ott a 27. cikkben említett munkálatokat elvégzik a hirdetmények után a lakosságnak előre tudomására hozott napokban, órákban és sorrendben. A hirdetmény az előjárásán függesztendő ki és e helyben szokásos módon is közzéteendő.

26. cikk. A polgármester átadja a főszolgabírónak a névsor két példányát és a beérkezett kéréseket és panaszokat, melyekre megjegyzéseit is megteheti.

27. cikk. A főszolgabíró minden kérést és panaszt megvizsgál, azok mind egyikére indokolt végzést hoz és beírja a jegyzetekbe azok neveit, akiknek állampolgárságát megállapította.

Ezután megvizsgálja az előjárás által készített névsorokat és törli a nem jogosultakat. Evégből megvizsgálja az előjárás irattárát és más hatóságok jegyzékeit is és megállapítja így mindazok helyzetét, akik a törvény alapján román állampolgárságot nyerhettek.

Ezen munkálatok végzéséhez nem szükséges felek megidézése.

Mindazáltal, de csakis a bejegyzési, helyesbítési vagy törlési kérelmek ügyében meghívhatja és kihallgathatja a feleket, sőt az általuk bemutatott eredeti okmányokat, vagy azoknak általa láttamozott másolatait visszatarthatja.

Mindenkor kihallgathat a lakosok helyzetének megismerése végett bármely volt, vagy jelenleg működő tisztviselőt.

28. cikk. A munkálatok befejezése után minden községben jegyzőkönyv veendő fel, amelyben a helyesbítéseket és az újonnan beírtak és töröltek neveit be kell jegyezni s feltüntetni a honosságát nyertek összes számát, valamint azon személyek neveit, akiknek kéréseit vagy panaszait elutasították.

29. cikk. A névsor harmadik példányát a községi előjárásnál kifüggesztik.

III. §. A román állampolgárság megállapítása a csatolt területek városaiban.

30. cikk. Erdély, Bánát, Körösmente, Szatmár és Máramaros törvényhatósági és rendezett tanácsú városaiban a román állampolgárság megállapítását a 19. cikkben említett hatóságok végzik.

A polgármester az ideiglenes bizottságok, vagy a városi tanács tagjainak megbízást adhat, hogy a munkálatokat egészben vagy részben végezzék.

31. cikk. A jelen rendelet közzétételétől számított 30 nap alatt, a községi lakosok közül azokról, akik a jelen rendelet 24. cikkében meghatározott feltételeket betöltik és más állampolgárságot nem optáltak, 3 példányban jegyzék készül.

32. cikk. Ezen jegyzék egy példányát a polgármesteri hivatalban 30 napra ki kell függeszteni és erről jegyzőkönyvet kell felvenni.

33. cikk. A fenti határidő alatt bármely személy és közhatalóság a polgármesterhez intézett írásbeli beadványban a névsorba való új bejegyzést, törlést, vagy helyesbítést kérhet.

Az 1 hónapi határidő lejártá után a 30. cikkben említett közigazgatási szervek megvizsgálják az összes kérelmeket és panaszokat, amelyekre ráírják az azokra hozott indokolt végzéseket.

Abban a mértékben, amint a panaszok elintéztetnek, a névsor másik két példányán is meg kell tenni a helyesbítéseket, leírva azokat, kik kérésének hely adatott és törölve azokat, kiknek nincs joguk, hogy a névsorban szerepeljenek.

(Folytatjuk.)

Harisnyát vásárolhat de jót és olcsón csakis

FISCHER áruházában

Sas passage, a virág üzlettel szemben

Eredeti angol szövetek

állandó dúv választékban raktáron.

Hackmayer

uri szabó üzletében,

Avram Jancu (Kossuth-u.) 2.

Előrendő munka — Szolid kiszolgálás

„Kék csillag” **Áruház**

Plata Unirii (volt Szent László-tér)

Harisnya keziyő, csipke, himzés, D. M. C.

és Irandi cernák, fejendők Szabókellékek

olcsó bevásárlási forrás!

Iparosotthon és iparostanulók internátusa

A nagyváradai Ipartestület választmánya megbizta az elnökséget, hogy az ipartestületi ház és a szálloda bérletének átvételére kezdjen tárgyalásokat a bérlelőkkel, kiknek még néhány évi bérletük van. Az előjárás célja az, hogy a volt kávéházban és helyiségeiben iparos otthont szervez s az állandó összejövetelek révén a nagyváradai iparosság akcióképességét akarja növelni. Megbecsülhetetlen szolgálatot tenne az iparos klub az iparosság kulturálódása s fejlődése tekintetében s ennek az ipari életre gyakorolt jó hatása kiszámíthatatlan.

A szálloda helyén a vezetőség iparostanonc otthont akar létesíteni. E terv megvalósítása az iparosságnak abból az akaratából ered, hogy a jövő generáció nevelését kezébe akarja venni s irányítani.

Az alkudozások a jelenlegi berendezésekre is kiterjednek. A kávéház és a szálloda berendezése szükséges mindkét intézmény azonnal való létesítéséhez. Láng Jakab bérli részéről az Ipartestület jóindulatot tapasztalt s ez reményét ad arra, hogy a tárgyalások kedvezően fejeződjenek be.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök d. u.: Cigánybáró, mérsékelt helyárakkal.

Csütörtök este: Mihályiné két lánya, újdonság harmadszor, A) bérlet 106. szám.

Péntek: Tosca, Kelmay Ilona és Vajda László vendégfellépéssel B) bérlet 107. sz. premier helyárakkal.

Szombat d. u.: Vén gazember, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Rózsályné, operettújdonság először, bérleten kívül.

Vasárnap d. e.: Hevesi Piroska és Pfeiffer Alfréd hangversenye, kezdete 11 órákor.

Vasárnap d. u.: Három a tánc, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Rózsályné, operettújdonság másodsor, bérleten kívül.

Hétfő: Rózsályné, operettújdonság harmadszor, A) bérlet 108. szám.

Jövő héten van a Vörös malom bemutatója

Jött a papucos és felvette a rendelést harmincöt pár vörös papucsra és ez is hozzátartozott a „Vörös malom” előkészületeihez. A papucstól az emberfontó gépig és Jósika Mici tíz új toalettiéig és a fejtorésig, hogyan fog a Rex infernus udvarával együtt a nézőtérén át besétálni a zenekar helyére, ma minden, ami a színház körül történik, az vörös malom. A hírtelen eljáró primadonnatenyerek megirigyelték a malom infernalis gyorsaságát; ez is a Molnár büne, mert hogy minek öröl olyan malomban, ahol kis piros papucsok virítanak?

Ördögi nyelvek pletykálják, hogy a huszonegynehány képből álló Molnár-darabból két kép a nagyváradai bemutatón kimarad. Gyerünk csak, mi van a két kép mögött, kérdezzük meg az igazgatói irodát.

Hogy-hogy? Tényleg kimarad? És éppen az a kép, ott a költővel, amikor a kolléga ur éppen a Minna husát igényli? Hiszen az a java az egésznek! Hja, erotikus? Hát a Pompadourban nem volt, Hattyulovagban nem volt erotikus? Micsoda beszéd! No nézzék, Fall Leónak szabad, Molnár Ferencnek nem szabad? Kovács Katinak igen, Jósika Micinek nem? Igazságtalanság!

A rendező azt mondja, hogy Pesten is kimaradt ugyanez a két jelenet, amit kétkedve fogadunk ugyan; Molnár nem az a fiú, aki egykönnyen huzni engedi magát s így inkább maradunk emellett, hogy a malom kihagyással is éjjelen tulra fog kinyulni, stílusosabb kifejezéssel: kiforogni.

Annvi bizonyos, hogy a jövőheti, szerdai bemutató sok vizet fog még fölzávarni, mint becsületes malomhoz illik s az eddigi próbákról ítélve, utólrhetetlen eseménye lesz a színházi szezonnak.

— Cigánybáró. Május hó 1-én, csütörtökön délután mérsékelt helyárakkal Jókai-Strausz örök életű operettje, a Cigánybáró kerül színpadra. A főszerepeket Barányai Jolán, Tihanyi, Borovszky, Pogány, Biczó, Madas, Misoga, Pattantyus, Nagy Margit játsszák. A zenekart Várdi karnagy vezényli.

— Mihályiné két lánya. Az idei szezon egyik legnagyobb sikerű vígjátéka, a Mihályiné két lánya csütörtökön este A) bérletben kerül színpadra a bemutató előadás szereplőivel.

— Tosca. Kelmay és Vajda vendégszereplésével pénteken este B) bérletben Puccini legszebb zenéjű operája kerül színpadra. A két vendég az opera főszereplőit játsszák, a többi szerepeket Felek, Márkus, Békecs és Harsányi játsszák.

— Rózsályné. Szombaton este lesz a bemutatója a Rózsályné táncos operettjének, melynek úgy a külföldön, mint most Erdély összes színházain mindenütt óriási sikerrel játszzák. A Rózsályné főszereplőit Kovács Kató, Pogány, Zilahy, Körösi, Béhr M. tyi, Braun Anci, Fratta, Misoga, Pattantyus, Sor, Vigh, Madas játsszák. A zenekart Szatmári karnagy vezényli, a rendezés munkáját Hetényi főrendező végzi. A Rózsályné egyenlő négy egymástutáni estére van kitűzve. Szombaton, vasárnap bérleten kívül, hétfőn, kedden bérletben.

— Délutáni előadások. Szombaton délután Mikszáth-Harsányi nagyszerű vígjátéka, a Vén gazember lesz a színház műsorán mérsékelt helyárakkal, a bemutató előadás szereplőivel, vasárnap délután pedig a nagyszerű Három a tánc operette kerül színpadra. Ez lesz e kiváló operett első mérsékelt helyáru előadása.

— Hevesi Pfeiffer-mathé. Vasárnap délelőtt 11 órákor tartja meg a színház a klasszikus műsora matinéit, melynek legkimagaslóbb száma a Hevesi Piroska művészi zongorajátéka lesz. Pfeiffer Alfréd az országos hírv basszista a legszebb basszus áriákkal fog a közönség elé lépni. A matiné mérsékelt helyárak mellett lesz megtartva.

MOZI

— Az Atlantic nyári mozi megnyitó előadása ma, május elsején. Ma kerül először vetítésre az Atlantic nyári moziban „Játék a halállal” című egészen újszerű amerikai riporterdráma, melyben a főszerepet Agnes Ayres, az ismert filmdiva alakítja. Igazi amerikai dráma a „Játék a halállal” című film, melynek cselekménye frappánsan adja vissza az amerikai nagyszíltű és mindenre vállalkozó, semmiféle veszélytől vissza nem riadó emberek életét. A rendkívül hatásos tárgy film csütörtökön szombatonig marad műsoron. Kezdeté pontban 9 órákor.

— A Dorian filmszínházban ma, csütörtökön látható utoljára „A tudás fája” című kitűnő Dorian-film, amelynek főszerepét Robert Warwick, a legérdekesebb arcú amerikai filmszínész alakítja. Egy a mai társadalomban lejátszó házassági tragikomédia képezi a mindvégig érdekes film tárgyát. Jön: „A szíren” a huszadik század csodája.

— Az Apolló mozgószínházban még két napig, csütörtökön és pénteken kerül vetítésre a Bosszu álarca 6 felvonásos társadalmi dráma, Az izgalmas cselekményű film főszerepét Soava Gallone játssza. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órákor.

Treuer János

szobafestő és mázoló

Piata Unirii (Szt. László-tér) 7.

Tudatom a n. é. közönséget, hogy a Piata Unirii (Szent László-tér) 7. sz. a. szobafestő és mázoló műhelyemet megnyitottam. Szolid árak. A n. é. közönség szíves pátrfogását kérem.

Cimre figyelni!

Olcsó árak!

Gyermekzokni

trikó, harisnya, keztyű, zsebkendő, csipke, szallag, csecsemőcikkék és rövidárak

SZENSZKI MIKLOS-nál

Nagyvárad, Sas-passage (Tarsolyal szemben)

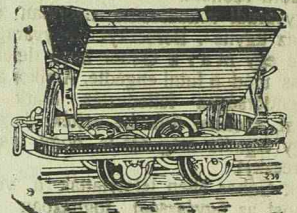
Nagy választék! Szolid kiszolgálás!

Lehmann & Leyrer A. G. Martin Eichlerform & Co.

Wien

Frankfurt (M.)

Prém-bucaresti raktárból szállítható.

Minden nyomtató és méret szerint.

Vágányok, sínek, váltók és fordítókerongok Bunkató és különleges kocsik erdei vasuti traktorok Alkatrészek: Drótkötél pálya. — szállítási eszközök

Vezérképviselő Románia számára.

Uzinele Lanz S. A. Bucuresti

Strada Batiste 14 bis.

ECONOMIA

Kereskedelmi és ipari R.-T.

Autóosztálya, Oradea-Mare

Sürgönyeim: Coloniale. Telefon: 8-58, 14-56.

A legjobb eredeti most érkezett friss amerikai autóköpenyek árlapja:

Garancia 5000 kmre

Nagyság	Elnevezés	Ar
760x90	Dominion	1.664
760x90	Chain	1.800
765x105	Dominion	2.372
820x120	Dominion	3.360
820x120	Chain	3.817
880x120	Dominion	3.848
895x135	Dominion	4.241
895x135	Chain	4.760
935x135	Dominion	4.290
935x135	Chain	4.851

Garancia 5000 kmre

Mindkét minőség gummiatiderapanttal. Viszonteladónak árendedmény. Radio 3798

Készíti az United States Rubber Export Co. Ltd. Newyork—Páris. —: Automobilok: Renault, - Delage, - Raba, - Oakland, - Six.

Az előkelő világ csak Ch. Dupre fele

BOUQUET d'ORIGAN

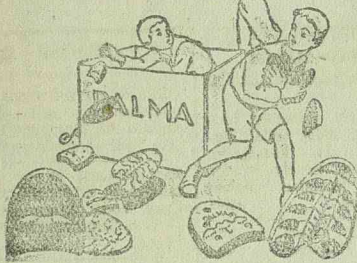
Kömvizet

Rizsport

Arczsermet

CH. DUPRE PARIS

PALMA

kaucsuk sarok és kaucsuk lap

Viselik gyermekek és felnőttek, mert tartós, olcsó és kellemes viselet

Lloyd 2540

Zene-iskolákban

használandó összes tananyagok kaphatók a Hegedűs Hirlapiroda Zenemű osztályában.

Végre

kapható a jó minőségű

Dréher-

Haggenmacher sör

Kérjük mindenüttl!

Árverési hirdelmény.

Közhirre tesszük, hogy 1924. évi május hó 2-án délután 4 órakor Ioan Candrea közjegyző Parcul Traian 1. sz. alatti irodahelyiségében, nevezett közjegyző közbenjöttével, szerződés-szegő eladó számlájára és veszélyére nyilvánosan elárverezünk kb. 190 Mm. diót, kilogrammonkénti 20 lei kikiáltási ár mellett.

Az áru mennyiség Oradea-Mare-n a Granaria áruraktárban (Sirul Cerbirol No. 3) tárol, ahol a nap bármely szakában a hivatalos órák alatt megtekinthető. Árverés megkezdése előtt az árverezni kívánók kötelesek a vételár 20 százalékát eljáró közjegyző kezéhez bánatpénz gyanánt letenni. A vételár azonnal fizetendő. A vételi illetéket a vevő viseli. Az áru kikiáltási áron alul is eladatik. Minőség tekintetében szavatosságot nem vállalunk és utólagos kifogásokat figyelembe nem veszünk. A megvett áru 24 órán belül elszállítandó.

Oradea-Mare, 1924. évi április hó 30.

Frontiera pentru Comerț și Industrie S. A.

Zenemű ujdonságok

Hegedűs Hirlapiroda zenemű osztályában.

Árverési hirdelmény

Közhirre tesszük, hogy egyik fizetésben és átvételben késedelmes adósunk költségére és veszélyére komplett ebédülő berendezések, egyéb bútortárgyak és szőnyegek az 1924. évi május hó 5-én d. u. 4 órakor a Granaria helyiségében Sirul Cerbirol (Szarvas-sor) 1-3. közjegyző közbenjöttével megartandó nyilvános árverésen, a legtöbbet ígérőnek készpénzért elfognak adni. Kikiáltási ár összesítőként Lei 120 000.— bánatpénz 20% vételi illeték a vevőt terheli s a megvett ingókat azonnal elszállítani tartozik. A buforok esetleg drb-ként, vagy csoportonként is eladhatók és azok egyenkénti kikiáltási ára az árverés alkalmával fog közölteni. Eladó semmi irányban szavatosságot nem vállal. Az árverezendő tárgyak a cég hivatalos helyiségében az árverést megelőzőleg, naponként d. e. 9 óráig és d. u. 3-6-ig megtekinthetők.

Oradea-Mare, la 30 Aprilie 1924.

Antrepozițiu Granaria S. A.
Granaria Aruraktár R. T.

Stabilamentele

Românești Societate Anonima

Román Melocco Művek

R.-T. Oradea-Mare

Str. Seleusului (Szőlős-utca) 16. sz. alatt.

Telefonszám 11-38 Telefonszám 11-38

Gyárt:

szabadalmazott gépekkel cement csöveket, kuglyurákat, járdalapokat, cement- és mozaiklapokat, sírköveket és sírszegélyeket, lépcsőket és virágvázaikat.

Vállal:

magas, mély és vízépítkezéseket, csatornázást, burkoló munkát, hid és átvezető építését, beton és vasbeton építkezéseket és mindenféle műkö munkát

Kül- és belföldi cement és építési anyagok eladása kívánatra házhoz szállítva.

Eladó

olcsó házak Bunyitai liget 28. sz. Bölösöde-u. 7. sz., Gajdu Beőny Odón-utcan ház tüzeltel italmérréssel 200.000 leiért megvehető. A város minden részén kisebb-nagyobb beköltözhető házakat tudok. Aki ingatlant jól venni v. eladni akar, forduljon bizalommal hozzám, megelégedésre követelek. — Bármilyen megbízást el fogadok.

Ozv. Zilahy Gyuláné
alt. kereskedelmi irodája
Str. Alapi 1.
Otthon 1-4-ig.

Hálószoba

teljesen új, butordzletemből vizsgamaradt olcsón eladó.

Sternberg

Kishidő. 3

Laboratorium

LEO,

Dresden-Weidenbach

Hőhéher és egészséges fogak a

Chlorodont

Állandó használata által.

Képviselet:

„CHEMOSANA“

Brassó, Uj-utca 27.

HAVRE—NEW-YORK GYORSPOSTAJÁRATOK

KANADA - KUBA - MEXIKO - NOW-ORLEANS
HAITI - ANTILLAK - ÉKSZAKAMERIKA felé

Felvilágosításokat nyújt

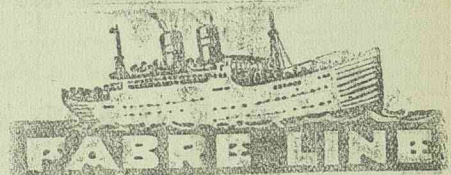
Soc. „SARNIA“ Pasagiul Comedia Bucuresti
és „RECLAMA“ Cluj

Kalapvirág

szükségletüket hölgyek és masamódok legolcsóbban szerezhetik be a

„CIKLAMEN“

művirágüzemnél, Bwdul Regele Ferdinand (volt Rakóczy-ut) 20. szám az udvarban.

FRANCIA HAJÓZASI TÁRSASÁG

Direkt vonalak átszállás nélkül:

CONSTANTA direkt NEW-YORK

CONSTANTA-JAFFA-MARSEILLE

CONSTANTA — CANADA

CONSTANTA DEL-AMERIKA

Felvilágosításokért és jegyek iránt lehet érdeklődni:

„SARNIA“ Pasagiul Comedia, BUKAREST,
és „RECLAMA“ CLUJ.

Maträtzgrádi, roletta-vászon,

butorszövet, napellenző vászon, önműködő roletta gépek,

afrik, butorrugó, lőszőr legolcsóbban beszerezhető

SPITZER, zsák- és kárpitos kellékek üzletében

Str. Nic. Iorga (Zöldfa-u.) Telefon 434. Flóküzeti Szalmáron.

Állandó nagy raktár gyapjú, zsákokban

termény- és szalma- zsákokban

MALOMÉPÍTŐ R.-T.

ORADEA-MARE

Feljavít átalakít MALMOKAT

a legteljesebb felelősség mellett. — Gyártja és raktáron tartja az összes modern malomgépeket.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei
vastag betűs 6 lei

LAKÁS

Butorozott szobákat, lakásokat, ingatlant közvetíték. Üzlethelyiség élelmiszernek, pinchehelyiség bornak, műhelynek átadó. Balassanál 1. r. N. Jorga Zöldfa-utca) 21. D. e. 9-1. Telefon 815. 857

Szoba, konyha lakás disz-
tortatással azonnal átadó.
Agentura Boulevard Regele
Ferdinand 19. 162H

Alkalmazás

Művelés leányt keres
Polonkay F. Szerzői Str.
Vlahuta (Szt. János-u.) 8.
823

Kifutó fiút felvesz iványi
Iparművészeti salon. Kor-
ház u. 47. 829

Mindenest keresek jó bi-
zonyítvánnyal. Cim a kia-
dóhivatalban. 833

Bejáró szakácsnőt aki jól
főz, abszolút tiszta, jó bi-
zonyítvánnyal keres kis
család. Cim a Hegedűs
Hirlapírodában. 389H

Egy nagy munkás állandó
munkára felvételt. Nög-
rády urisabónál. 358H

Keresek tisztességes takar-
ítónőt a reggeli órákra.
Cim a Hegedűs Hirlapíro-
dába. 859H

4 gimnáziumot végzett, ro-
mánul, magyarul beszélő
fiatalember megfelelő ál-
lást keres iparvállalatnál.
Cim Hegedűs Hirlapíro-
dába. 865H

Jól főző mindenest, jó bi-
zonyítvánnyal felvételt.
Kun, Strada Aurel Vlaicu
(Vámház u.) 51. 864H

Deutsches Fräulein wi d
zu ein dreijährigen Kna-
ben gesucht. Anfragen Vor-
mittag von 9-12. Nach-
mittag von 2-4. Hotel
Metropol Portier. 863H

Fiatalember, ki hirdetési
szakmában dolgozni óhajt,
állást nyerhet simpon hir-
lapírodában. Román nyel-
vű tudás előny. 863H

Ügyes megőrizhető takar-
ítónőt keresek azonnalra.
Dr. Nagy, Schlauch tér
2. szám. 867

Modern chamotte

kályhák

különböző színben rakta-
ron, 2500 leltől kaphatók
valamint átrakásokat és
javításokat vállal

Varga György
kályhás mester

Strada Berkovici No. 33.

~~~~~

Ház

villaszerű épület, víz-
vezeték, villany, szép,
termő gyümölcsös,
azonnal beköltözhető
Bunyitay liget mellett a
vasúti kútházal
szemben

eladó

Bővebet a kiadóban.

ELSZAKITHATATLAN

KÉR MUNKÁS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHAK
"INDUSTRIA" RUHAUZEUM
ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Adás-Vétel

Elzománya elfogadok bár-
milyen feherneműt, por-
cellánokat, szőnyeget és
képeket. Boulevard Re-
gele Ferdinand (Rákóczi-
ut) 30. Jobbra. Szász. 864

Főzőnősi út mentén egy
sarkot ház helyre. Eri-
kezhetsen a tulajdonosnál.
Balassa-tér 3. 810H

Pianho sürgősen olcsón
eladó. Cim Bul. Reg. Fer-
dinand (Rákóczi ut) 30.
Jobbra. Szász. 779

Réz és eladók. Készlet-
megbízásokat vállalunk.
Kölesönöket megszerzünk.
Magánpenzeket, jutálékkal
kihelyezünk. Adás-vételi R-
Parcul Traian 12. Értékesítés
délután. 5

Nagy műhelyhelyiség ki-
adó. Értekezhetni Strada
Bethlen-u. 28. 855

Brilláns! platinát, törmelék aranyat és
ezüstöt magas árban veszek.

KÖHN HENRIK ékszerész
Strada Avram Janku (volt Kossuth Lajos-utca) 7. sz.

Gyárilag készítettünk állandóan raktáron tartunk:
**Myogagyakat, különféle
vasmoszdót, összecsuk-
ható vaságyat, ágysod-
ronyt, székülési lapokat,**
elvéllalunk mindennemű la- és vas tőmeg munkát a
legolcsóbb árban

Glória
Oradea-Mare
Str. Iosii Vulcan No. 10.

Új nóták, Új táncok

Új operettek

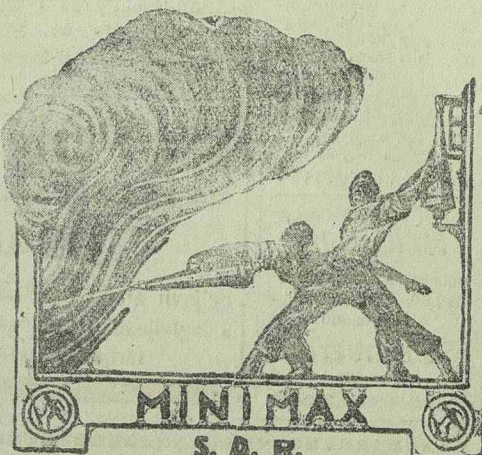
A Hegedűs Hirlapíroda zenemű osztályában

Radio 4137 Romániában

**két speciális nagytorgalmu
üzlet gazdag áruraktárral,**

fényes kirakatokkal, kapcsolatos irodaraktárhely-
ségekkel egy Kolozsvárt, egy Marosvásárhelyi leg-
forgalmasabb helyeken (Fő-téren) eladók. Banküzlet
vagy bármely vállalat részére igen alkalmasak. Cim a
"Consum" közgazdasági újság szerkesztőségében.
Cluj 748

Tűz nem terjed házadban „Minimax” ha kéznél van

**Az egész vi-
lágon eddig
3 millio ké-
szülték kelt
el. — 70.000
tűzet oltott
el már.**

BUCURESTI, Bd. I. C. BRATIANU No. 3.

Különleges típusok minden egyes tüzesetre.

**135 ember-
életet men-
telt meg a
biztos halál-
tól. Mérhe-
tetlen érté-
kű kincseket
a megsem-
misüléstől.**

Árverési hirdetmény.

Kövesd község előjárósága az élel-
szolgabíró Ur vezetése alatt, elad 1526 m. tí-
zifát 100 cm. szé és 130 cm. magas 1924.
junius hó 1-én d. e. 10 órákor a helyszínen.
Kikiáltási ár 65.400 lei, amelyen alul nem
adatik el a tent irt tűzifa mennyiség.
Garancia 6500 lei.

Az árverési feltételek az alsólugasi kör-
jegyzőségénél megtekinthető.
Kövesd, 1924, április 26.

Előjáróság.

Kárpitos

munkákat a legszebb kivitelben ju-
tányos árban készít

Fényes Zsigmond

Regele Ferdinand (Rákóczi-ut 10. sz. Stern-palota.
Kész hen. serek állandóan raktáron.

Közlönyek

Piliss és gouvér munkák
rendkívül olcsó árban ké-
szülnek Str. Alexandri (Te-
lek-y.) 22. kapuval szembe.

Gépaumozást jól és ol-
csón készít Erdősteinné, Str.
Cuza Voda (Szacsavay-u.)
28 vagy Sztaroveszky-utca
11. sz.

Útleve, bérlet és bármily
igazolványhoz szükséges
fényképek, Nagyvárad te-
rületén legolcsóbban, 20
leltől kezdve készülnek
Zenker fényképszéknél, Str.
I. C. Brajanu (Szacsavay-
ut) 25. Felvételek este
től 8-ig.

Fénzközlősen betáblázásra
bármilyen biztosítékra
azonnal kapható különbe-
járatu butorozott szobákat
lakásokat leggyorsabban
közvetítünk. Iroda Str. Pa-
vel (Pávels-utca) 5. 823

Gépműhelyünkben minden-
féle gépmunkákat elké-
szítést, különösen autók
és motorok javítását és át-
alakítását vállaljuk. Autó-
heggesztést végzünk, hen-
gerszékelt rovátkolást és
csiszolást pontosan esz-
közöljük. "ECONOMIA"
Kereskedelmi és Ipari r.-t.
Piata Mihai Viteazu No. 1

24 % kamatra keresünk
magánpénzt teljes ledet-
tel, Adás-vételi Rlg. Parcul
Traian (Szacheny-ter) 12.
Értékesítés délután.

ÓRÁT

ékszeri a legjobban és
legolcsóbban szakso-
rűen javít

Földváry Jenő

Alex. (Teleki-u.) 2. sz.
Aranyat magas árban
veszek.

Ismét magas árban

**VESZÉK
ARANY
EZÜS**

és brilliáns tárgyakat

KLEIN

ékszerház Avram Janku
(Kossuth Lajos-utca 4. szám)

Női és férfi

gummi kabátok
porköpeny, munkásköpeny,
gépészruhák, gyermek és
férfi ruhák legolcsóbb árban
kaphatók

Singer Áronnál

Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 8.
Kraimer Áronnal szemben.

ÓRÁK

szafezerű javítását a legolcsóbb
káltagból kitogástalanul

TISZAY

végző Stancu (Szacheny-
ter) 12. sz. sz. sz. sz.

Julianus (Szacheny-
ter) 12. sz. sz. sz.